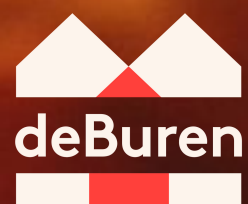

deBuren in 2020

JAARVERSLAG 2020

Dit was deBuren in 2020

TOELICHTING CIJFERS

Meer dan ooit zijn onze publiekscijfers **een indicatie**. In een virtuele wereld waarin volop gedeeld en gestreamd wordt, is het onmogelijk te achterhalen wie je allemaal waar bereikt hebt. Daar komt bij dat de dieptewerking van activiteiten alleen maar is toegenomen: een programma waar rechtstreeks vijftig mensen naar kijken, bereikt in de weken en maanden nadien een tienvoud aan publiek dat **uitgesteld kijkt**. En wat te denken van al die mensen die gezellig samen achter een scherm zitten? In sommige gevallen keken we via Zoom zelfs binnen bij gezinnen die meer mensen rond het scherm verzameld hadden dan je op een gemiddelde poëziemiddag in je zaal verwacht. De **15.000 unieke bezoekers** die we hierboven noemen, zijn dan ook een flinke onderschatting en doorgaans gebaseerd op aantallen schermpjes in beeld of cijfertjes op de platforms. We weten dat er achter die cijfertjes mensen van vlees en bloed schuilgaan en schatten dat dat er **minstens 20.000** waren, in **de hele Lage Landen** en soms **ver daarbuiten**.

Een jaar als (g)een ander

De argeloze lezeres

De argeloze lezeres die in 2040 dit jaarverslag openslaat en alleen naar de cijfers kijkt, kan de indruk hebben dat 2020 voor deBuren een jaar als alle anderen was. **We organiseerden meer dan 150 activiteiten en verwelkomden daar zo'n 15.000 unieke bezoekers.** Onze eigen podcasts vonden ruim 100.000 luisteraars en de diverse talentontwikkelingstrajecten draaiden op volle toeren.

Tot en met zondag 8 maart is er nog geen vuiltje aan de lucht. Op die dag organiseerden we samen met omroep HUMAN in de Brakke Grond de Brainwash Talks. 560 mensen luisterden er naar onder meer **Warda El-Kaddouri, Maarten Boudry** en **Glenn Helberg**. In het Kaaitheater te Brussel interviewde die dag de Nederlandse schrijfster en journalist **Fiep van Bodegom** de Fins-Nigeriaanse auteur **Minna Salami**. 110 mensen volgden dit interview ter plaatse. Ook 12 maart was een hoogdag: we vierden toen de vijftigste editie van **Bibi van deBuren**, het voorleesprogramma waarmee **Barbara Rottiers** langs Brusselse scholen trekt met een koffer vol Vlaamse en Nederlandse kinderliteratuur.

Als die lezeres op de website evenwel naar 13 maart bladert, valt haar op dat we die dag maar liefst zeven activiteiten organiseerden in Amsterdam, Brussel, Antwerpen en Nijmegen. Als ze dan doorklikt, ziet ze dat juist al die activiteiten geannuleerd werden. Vervolgens kan ze in deze inleiding lezen dat dat geen toeval is: deBuren nam online 13 maart als symbolische datum om activiteiten uit het voorjaar te plaatsen die volledig geannuleerd werden.

De crisis en de heroriëntatie

De crisis die ons allen overviel, raakte deBuren midscheeps. Als huis dat afhangt van een **ecosysteem van samenwerkingen in de hele Lage Landen**, keken we met lede ogen naar het zware weer waar diverse van onze kernpartners in terechtkwamen. De Antwerpse volkstempel De Roma, waar we al jaren intensief mee samenwerken, besloot heel 2020 de deuren te sluiten. Onze Amsterdamse partner Amerpodia (die De Rode Hoed, het Compagnietheater, De Nieuwe Liefde en Felix Meritis overkoepelt) ontsloeg noodgedwongen de helft van het personeel.

Ook deBuren moest zich heroriënteren. We veranderden van een huis dat mensen fysiek en virtueel samenbrengt, in **een digitaal productiehuis dat mensen online verenigt**. Onze zaalprogramma's veranderden in Zoom- en Facebooksessies. We maakten tientallen video's, artikelen, de blijf-in-uw-

podcast en *Open tijdens lockdown* in samenwerking met de Nederlandse Ambassade in Brussel en de Vlaamse Vertegenwoordiging te Den Haag.

We lanceerden het omvangrijke multimediale project **Besmette Stad**, waarin meer dan 100 Vlaamse en Nederlandse kunstenaars een actueel artistiek antwoord formuleren op de bundel *Bezette Stad* van Paul van Ostaijen. Een klein hoogtepunt in de geschiedenis van deBuren was het moment waarop twee ministers van cultuur met een welgemeend **'boem'** uit Nederland en een even raak **'paukeslag'** uit Vlaanderen onze digitale stad feestelijk openden.

We lieten onze sprekers en het publiek niet in de kou staan. Wanneer er een digitaal alternatief mogelijk was, **behiel**den we onze **engagementen en betaalden de honoraria volgens afspraak uit**. Ook bij annulering betaalden we volledig uit en dit zowel aan sprekers (honoraria) als publiek (teruggave tickets). We trokken deze lijn door naar de subsidiënten van **Grensverleggers** om hen in staat te stellen ook bij annulering de kwetsbare kernspelers in onze sector de broodnodige steun te bieden.

Achter de schermen namen we de kans te baat om onszelf bij te scholen en zo nieuwe vaardigheden op te doen. We schaften een **professionele streamset** aan en leerden ermee werken. Daarnaast namen we ons **audio-archief** nader onder de loep en herbeluisterden we honderden uren materiaal, om het hele jaar gedoseerd meer dan honderd nog altijd relevante programma's opnieuw in podcastvorm aan te kunnen bieden.

Blijvende transformaties

Terugkijkend hebben we ons verbazingwekkend snel herpakt: **op 17 maart organiseerden we ons eerste digitale programma**, het startschot voor *Besmette Stad* kwam al op 13 maart en de opstartvergadering vond plaats op 23 maart. deBuren toonde zich een veerkrachtige organisatie, die bereid was de opgedane kennis volop met de sector te delen.

Wanneer we naar de verdere toekomst kijken, weten we dat de ongewenste transitie onze digitalisering versneld heeft. We zullen onze online aanwezigheid verder verstevigen en zo grensoverschrijdend Vlaanderen en Nederland verbinden.

Sprekers en publiek hoeven immers niet altijd te reizen om elkaar grensoverschrijdend te ontmoeten en we verwachten dat de bereidheid om lezingen en debatten via een scherm te volgen, ook in de

toekomst aanwezig is. Bijkomend voordeel voor deBuren is dat we zo publiek in de hele Lage Landen kunnen aanspreken. Binnen *Besmette Stad* hebben we alvast gemerkt dat dat voor die specifieke doelgroep goed werkte: we bereikten daar avond aan avond Nederlandstaligen **van Sussex tot Wenen en van Zuid-Afrika tot Noord-Groningen.**

Dat neemt allemaal niet weg dat we ernaar uitkijken elkaar weer te zien. Nu het huis van deBuren in verbouwing is en we de komende tijd nog digitaal en daarna uithuizig werken, kijken we extra uit naar het moment waarop we de rode loper weer kunnen uitrollen om mensen te verwelkomen voor een goed gesprek.

Tot slot over dit jaarverslag zelf: na de feedback vorig jaar dat ons jaarverslag te gedetailleerd was, hebben we de 80 pagina's van toen teruggebracht tot ruim 60 nu. Na feedback dit jaar zullen we overwegen om nog wat slanker te worden, of er juist wat coronakilootjes bij te nemen.

INHOUDSTAFEL

Dit was deBuren in 2020	01
Een jaar als (g)een ander	02
deBuren in de Vlaams-Nederlandse context	06
Het programma van deBuren in cijfers	10
De programmering van deBuren in 2020	12
De producties van deBuren in 2020	23
deBuren inspireert: Kennisknooppunt	40
deBuren verbindt: Grensverleggers, VNJB en expertise	44
Communicatie	49
Partners	62

deBuren in de Vlaams-Nederlandse context

Waar velen in coronatijden een gebrek aan verbinding voelden, hebben de verschillende Vlaams-Nederlandse actoren in 2020 volop contact met elkaar gezocht en gevonden. De rolverdeling die volgde uit de Reflectie-oefening (2016-2018) is inge oefend en rendeert, ondanks de diverse personele veranderingen die zich in de instellingen voltrokken.

deBuren richt zich als Vlaams-Nederlands huis voor cultuur en debat binnen haar culturele missie op **talige cultuur** en profileert zich daarnaast als **debathuis** in de brede zin van het woord. Na het citeren van de missie en visie van deBuren, zoals vastgelegd voor de periode 2018-2020, staat in wat volgt kort en bondig weergegeven waar de diverse instellingen voor staan en hoe deBuren met hen samenwerkt.

Missie

Vlaams-Nederlands huis voor cultuur en debat deBuren wil de culturele en maatschappelijke samenwerking en uitwisseling bevorderen tussen Vlaanderen en Nederland door te presenteren, te produceren, te inspireren en te verbinden.

Visie

Binnen de perken van de gemeenschappelijke missie en visie van de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking wil deBuren als operationele organisatie vormgeven aan de gemeenschappelijke culturele ruimte, door creatief en autonoom de vinger aan de pols te houden via presentaties, (co)producties en inspirerende en verbindende activiteiten in intensieve samenwerking en gepaste afstemming met de relevante actoren.

Overheden

Het Vlaams-Nederlands Huis deBuren wordt gesteund door de Nederlandse en Vlaamse overheden op basis van een beheersovereenkomst. In Vlaanderen valt dit onder de bevoegdheid van de minister van Cultuur, aan Nederlandse zijde delen de ministers van OCW en van Buitenlandse Zaken die verantwoordelijkheid. deBuren is de overheden erkentelijk voor deze structurele ondersteuning van de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking en kijkt uit naar een nieuwe beheersovereenkomst.

De Nederlandse Taalunie (Vlaams-Nederlands)

Beleids- en kennisorganisatie

Lanceringsdag Week van het Nederlands © Mathias Hannes

Na de succesvolle edities van de **Week van het Nederlands** in 2019 en 2020, tekenden deBuren en de Taalunie een nieuw contract voor de jaren 2021-2024, waarbij de Taalunie de rol van financier en toezichthouder vervult en deBuren de organiserende en uitvoerende rol op zich neemt. Daarnaast stond het project *Besmette Stad* centraal tijdens het traject ‘kunst en literatuur’ van de [Taalunie Zomercursus Nederlands](#) en verhuisden de Brusselse collega’s mee met de deBuren naar tijdelijke kantoren in Schaarbeek, in afwachting van de verbouwing.

De Brakke Grond (Vlaams in Nederland)

Beeldende kunst, muziek, theater

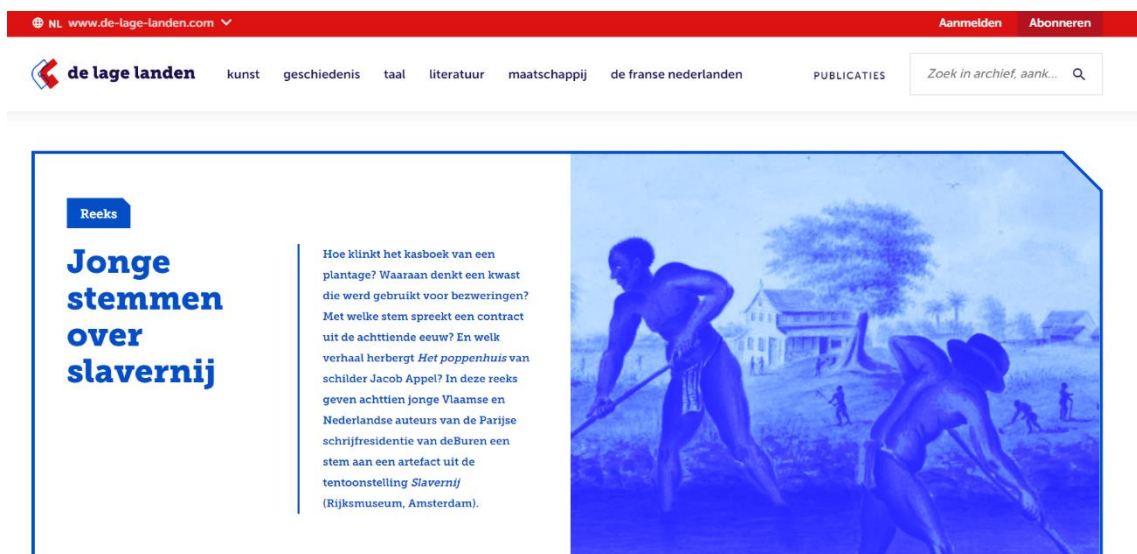

Jaouad Alloul tijdens Brainwash Talks © Anna van Kooij

Met de Brakke Grond vindt er tweemaandelijks directieoverleg plaats en de communicatieverantwoordelijken van de twee instellingen volgen samen scholingen. Net voor de eerste lockdown waren we met de [Brainwash Talks](#) nog te gast bij de Brakke Grond en we kijken uit naar het moment waarop we daar de Dag van de Literatuurkritiek weer kunnen organiseren. In het kader van *Besmette Stad* coproduceerden we vier muzikale bijdragen en in het voorjaar van 2021 vindt de helft van de grootschalige openingsshow van het Paul van Ostaijenjaar plaats in de Brakke Grond.

de lage landen (Vlaams-Nederlands)

Reflectie

The screenshot shows the website 'de lage landen' with a red header. The navigation menu includes 'kunst', 'geschiedenis', 'taal', 'literatuur', 'maatschappij', and 'de franse nederlanden'. There are buttons for 'Aanmelden' and 'Abonneren'. A search bar contains the text 'Zoek in archief, aank...'. The main content area features a blue-tinted image of a plantation scene with enslaved people working in a field. To the left of the image, there is a text box with the following content:

Reeks

Jonge stemmen over slavernij

Hoe klinkt het kasboek van een plantage? Waaraan denkt een kwaad die werd gebruikt voor bezweringen? Met welke stem spreekt een contract uit de achttiende eeuw? En welk verhaal herbergt *Het poppenhuis* van schilder Jacob Appel? In deze reeks geven achttien jonge Vlaamse en Nederlandse auteurs van de Parijse schrijfresidentie van deBuren een stem aan een artefact uit de tentoonstelling *Slavernij* (Rijksmuseum, Amsterdam).

Het is inmiddels een mooie traditie dat de teksten die de schrijfresidenten van deBuren schrijven naar aanleiding van de **Nacht van de Geschiedenis** vertaald worden naar het Engels en het Frans en in drie talen verschijnen op de websites van [de lage landen](#). Wegens de uitgestelde Rijksmuseumtentoonstelling *Slavernij* en het embargo dat er op die teksten rustte, werd die samenwerking uitgesteld tot 2021. Wel verschenen op die websites in 2020 verschillende teksten uit *Besmette Stad* in oorspronkelijke en vertaalde gedaante.

Het Nederlands Letterenfonds en Literatuur Vlaanderen

Met de letterenfonds hebben we een levendige kennisuitwisseling: de afgelopen vijftien jaar hebben er altijd medewerkers van deBuren in besturen, adviescommissies, denktanks en *hackatons* van de fondsen gezeteld. Daarnaast adopteerden we in 2020 een groep jonge creatievelingen die zich

onder de paraplu van **Schwob** (Nederlands Letterenfonds) met leesbevordering bezighoudt en speelden we via het **BoekenOverleg** een rol in de oprichting van een nieuwe **Vlaamse literatuurprijs**.

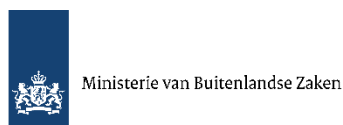
De Nederlandse Ambassade in Brussel en de Vlaamse Vertegenwoordiging in Den Haag

Dat de contacten met de Nederlandse Ambassade en de Vlaamse Vertegenwoordiging goed en vruchtbaar zijn, bleek eens te meer in de zomer van 2020 toen we samen de podcast [Open tijdens lockdown](#) produceerden. Na een open oproep, een intensief juryproces en de daaropvolgende gunning, gingen we met de audiomakers van DIFT in zee om uiteindelijk vier afleveringen te maken rondom corona en innovatief ondernemerschap. In [Turn and Face the Strange: Good Practices International Cultural Exchange 2020](#) (DutchCulture) werd naast dit project ook *Besmette Stad* als goed voorbeeld aangehaald. In de Ambassade zelf vond ook ons tweede grote [canondebat](#) plaats, ditmaal rondom dekolonisering en ingeleid door kersvers ambassadeur PJ Kleiweg de Zwaan.

Directie-overleg, netwerkmoment en jaarlijkse evaluatie

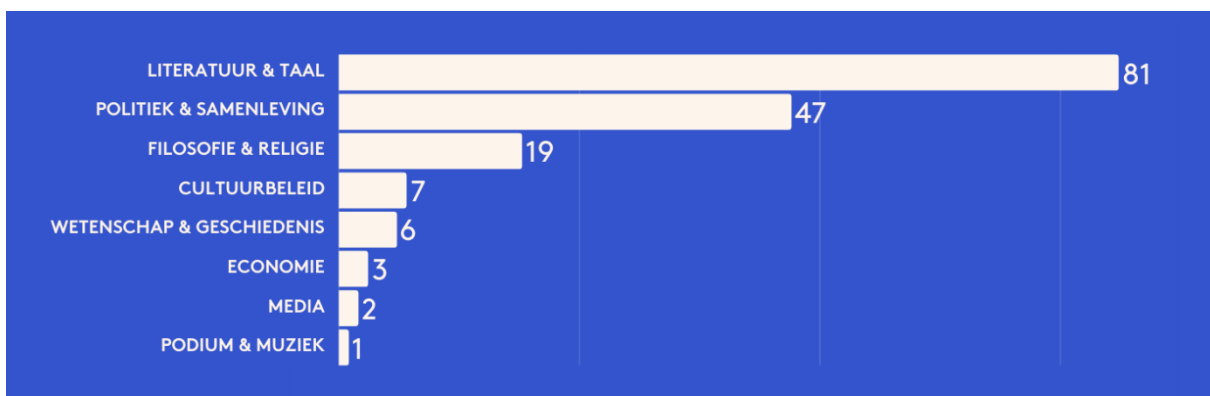
Elk half jaar komen de directies van de verschillende instellingen samen voor een overleg, voorgezeten door deBuren en genotuleerd door de Taalunie. Dit overleg vond digitaal plaats op 2 juni en op 8 oktober 2020. Het **netwerkmoment** zal eveneens digitaal plaatsvinden en is uitgesteld naar 15 maart 2021, precies een jaar na de eerste lockdown. Het jaarlijkse evaluatiemoment met ambtenaren, voorzitter en directeur vond plaats op dinsdag 21 januari in Antwerpen.

Het programma van deBuren in cijfers

166 momenten • 15.000 unieke bezoekers

Voor 2020 noteren we **15.000 unieke live bezoekers** (fysiek en online) voor de in totaal **166 momenten** die bij deBuren op de agenda stonden. Dit zijn mooie cijfers voor een moeilijke periode waarin we snel moesten schakelen en onze programmatie op een geheel andere manier moesten inrichten. Deze 15.000 unieke bezoekers zijn ook een statistisch minimum. Veel online kijkers zaten met partner of huisgenoot achter hun scherm, heel wat activiteiten bleven nadien online toegankelijk voor publiek via YouTube en Facebook en werden in tussentijd nog honderden keren extra bekeken. Er werden ook programma's direct aangeboden als podcast, de drie lunchprogramma's binnen **Vraag en antwoord** bijvoorbeeld, die ondertussen al meer dan 2.500 keer afgespeeld werden.

Overzicht van het aantal programma's per categorie in 2020. Totaal aantal activiteiten: 166.

In 2020 stonden de literaire activiteiten stevig op de kaart (49%), en dit is voor een groot deel toe te kennen aan de vele leesateliers en liveprogramma's binnen **Besmette Stad** en het door de stad Antwerpen mee mogelijk gemaakte wandelproject **Eén-twee-marsj! Op pad met Paul van Ostaijen door zijn Bezette Stad**. Hierboven geven we een overzicht van het aantal programma's per categorie.

31 in Vlaanderen/Brussel • 4 in Nederland • 4 in Parijs • 127 online

We organiseerden 31 activiteiten met **live publiek** in Vlaanderen en Brussel en 4 in Nederland, grotendeels vóór 13 maart 2020. De schrijfresidenten hadden 4 ontmoetingen in Parijs. 127 activiteiten vonden online plaats via Zoom, Facebook Live en de websites van deBuren en partners.

Vanuit diverse **Nederlandse locaties** zoals de Brakke Grond, Pakhuis de Zwijger, Van Eyck Academie, De Nieuwe Liefde, Rijksmuseum en De Balie werd een deel van de online programmering **live uitgezonden**. In **Vlaanderen en Brussel** zonden we programma's uit vanuit onder meer Zuiderpershuis, Bozar, Theater Malpertuis, De Centrale, Kaap en Universiteit Antwerpen. Een deel van de sprekers waren fysiek aanwezig op locatie, een deel schoof digitaal mee aan tafel, via videoverbinding.

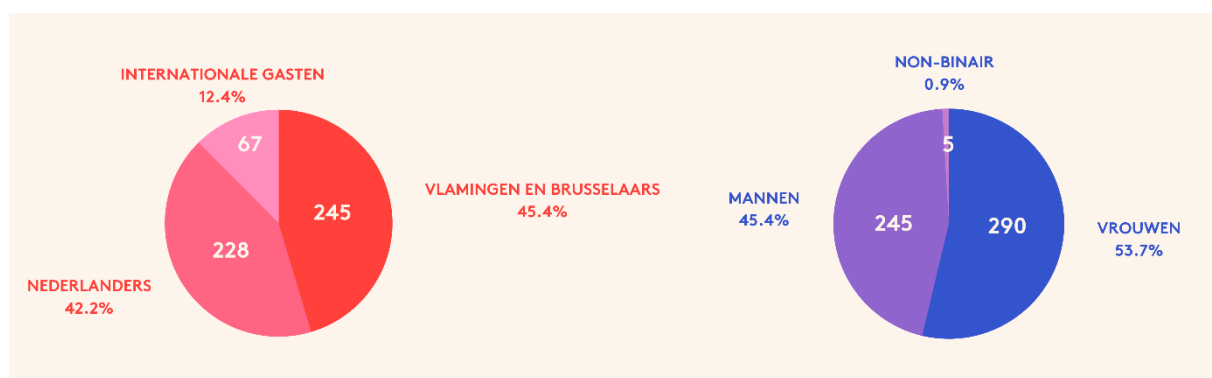
24 programma's in het Engels (14.5%)
2 in diverse talen: Transpoesie en Fatena's poëziesalon (1.2%)
140 activiteiten in het Nederlands (84.3%)

De sprekers van deBuren

We ontvingen in Brussel, Vlaanderen, Nederland en online **540 gasten**, waarvan 59 in Nederland, 153 in Vlaanderen en Brussel, 24 in Parijs en 304 sprekers namen deel aan online programma's, soms vanuit een studio in Vlaanderen, Brussel of Nederland, soms van huis uit.

We hadden 67 internationale gasten, 245 Vlamingen en Brusselaars en 228 Nederlanders te gast bij deBuren in 2020. We hadden 290 vrouwen en 245 mannen op het podium, 5 sprekers identificeren zich als non-binair.

Diversiteit is een van de transversale lijnen die door de hele werking van deBuren loopt. Ook in het uitnodigingsbeleid zetten we vol in inclusie door structureel intersectioneel te denken én te doen. We gaan daarover ook het gesprek met onze partners aan en presenteren aldus een diversiteit aan stemmen.

De programmering van deBuren in 2020

Jaarthema 2020/2021: Spel

Na de thema's **Toekomst in zicht** en **Van keurslijf tot keuslijf?** in 2019, werd tijdens de jaarlijkse *denkdagen* binnen het team van deBuren het thema **Spel** verkozen tot jaarthema.

Spelbrekers

Uit dat thema ontsproot de digitale reeks [Spelbrekers](#), filosofische gesprekken over spel en het leven, geïnspireerd op de Homo Ludens van Johan Huizinga.

We nodigden vier opeenvolgende dinsdagavonden experts binnen verschillende domeinen uit om het te hebben over spel én hun vakgebied: **Laura van Dolron** over kunst, **Anton Jäger** over politiek, **Tereza Ruller** over digitale ruimte en **Jens De Vleminck** over psychiatrie. De sprekers brachten elk een keynote en spraken met vaste moderator **Fiep van Bodegom** en het online publiek. Filosoof **Elize de Mul** gaf een [korte introductie in Huizinga's concept van de Homo Ludens](#) of de spelende mens, ondertussen al meer dan 500 keer bekeken. We beslisten wegens het succes van deze reeks een tweede serie te organiseren in het voorjaar van 2021.

→ [Herbeleef Spelbrekers 2020!](#) Alle teksten kan je op de site van deBuren lezen. Er is ook beeld- en audiomateriaal.

Literatuur & taal

Het Rode Oor

In 2020 organiseerden we samen met onze vaste partners **Stichting Nieuwe Helden** en **De Nieuwe Liefde** voor de vierde keer Het Rode Oor, onze jaarlijkse zoektocht naar de mooiste erotische kortverhalen om naar te luisteren. Het Rode Oor maakt deel uit van het langlopende project **Yes, please!** van Stichting Nieuwe Helden, waar deBuren als coproducent bij betrokken is. We kregen meer dan **300 inzendingen** binnen, waaruit de jury (**Corine Koole**, **Simon(e) van Saarloos**, **Anaïs Van Ertvelde**, **Rashif El Kaoui** en **Y.M.P.**) negen verhalen selecteerden die tijdens de finale in De Nieuwe

Liefde op 14 september 2020 werden voorgedragen door acteurs **Tijs Huys, Elsa May Averill, Valentijn Dhaenens** en **Julia Ghysels**.

Corine Koole en Joanne van Beek © Nick Chesnaye

Door de coronamaatregelen hebben we het finalemoment omgevormd tot één podiumprogramma in De Nieuwe Liefde in Amsterdam. Ruim honderd mensen uit Vlaanderen en Nederland kochten een kaartje voor de livestreamfinale. Het was een wervelende avond vol erotiek en livemuziek met **Lucas De Man** als gastheer en **Corine Koole** en **Anaïs Van Ertvelde** als speciale gasten. Theatremaker en zanger **Jaouad Alloul** zorgde voor muzikale intermezzo's. Via een online stemapp koos het publiek aan het einde van de avond **Joanne van Beek** als [winnaar van Het Rode Oor 2020](#). De finale is te herbeleven in ons [online Magazine](#) en op de sites van de betrokken partners.

→ [Beluister alle verhalen van Het Rode Oor!](#)

Ook dit jaar werkten we weer samen met VPRO. Zo was **Corine Koole** te gast in het programma ***Nooit meer slapen*** naar aanleiding van haar deelname aan de jury van Het Rode Oor. Van alle verhalen die in de finale stonden, maakten we podcastversies die verspreid werden via de kanalen van de betrokken partners en die (gratis) geëmbed werden op de site van [VPRO Mondo](#). De coronacrisis creëerde naast beperkingen voor het organiseren van podiumprogramma's ook ruimte om podcastversies te maken van alle verhalen die ooit de finale van Het Rode Oor haalden. Vanaf 2020 is een complete speellijst te vinden van Het Rode Oor op de [Soundcloud van deBuren](#). Via deze podcasts boren we een nieuw publiek aan. Zo is het verhaal van **Luz Berge** (winnaar van Het Rode Oor 2018) inmiddels al meer dan **6.000** keer beluisterd.

deBuren Boekt

Leesclubreeks deBuren Boekt toonde in lockdowntijden meer dan ooit haar verbindende kracht. We organiseerden in 2020 liefst negen intieme auteursontmoetingen, waarvan er zeven plaatsvonden via Zoom. Lezers gingen over recent werk in gesprek met elkaar en **Bert Moerman, Charlotte Van den Broeck, Asha Karami, Eva Meijer, Marijke Schermer, Ellen Deckwitz, Wide Vercnocke, Jente Posthuma** en **Donald Niedekker**.

‘Wauw!!! Wat een ontzettend inspirerende twee uur! Erg mooi om de dichtbundel van Asha zo diepgaand te ontleden.’

Dankzij de online vorm verenigden we in deze gesprekken Vlaamse en Nederlandse lezers, die vaak behoefte hadden aan een gesprek. Zeker in de eerste maanden bleven de aanwezigen na de leesclub graag tot in de zeer late uurtjes hangen om verder te babbelen. Ook voor de auteurs boden de leesclubs een zeldzame kans om op hun eigen werk te reflecteren met geëngageerde lezers.

‘Dat er een keer écht de tijd was werkte goed, het is lastig als maker om over een werk te praten waarin je al veel hebt willen zeggen, zonder het kapot te praten. En ik heb ook weer veel geleerd.’

Asha Karami

‘Ik heb van alle alternatieve lezingen en leesclubs, die met deBuren en onder jouw leiding (Aline Lapeire) als het mooist ervaren.’

Eva Meijer

deBuren moedigde lezers en leesclubs ook aan om zich te verenigen. Samen met VRT-boekenplatform **Lang Zullen We Lezen** en literatuurwetenschapper **Kila van der Starre** ontwikkelden we [doe-het-zelfpakketten](#) om je in groep te buigen over het werk van het *Groen gebladerte*-schrijftalent: **Mohamed Ouaamari, Jens Meijen, Iduna Paalman, Anneleen Van Offel, Aya Sabi, Thomas van der Meer, Dominique De Groen** en **Joost Oomen**. De VRT kwam tot deze selectie in afstemming met het Overleg Literaire Organisatoren (OLO), vanuit deBuren bezien valt op dat zes van de acht deelnemers ooit deelnam aan de schrijfresidentie van deBuren in Parijs.

Foto's auteurs © Simon Debbaut-L'Ecluse

Het einde en hoe het te overleven * Fatena's Poëziesalon

Een voordeel van de crisis was dat we continenten konden samenbrengen op het digitale podium. Naar aanleiding van de verschijning van *Het einde en hoe het te overleven* van **Gaea Schoeters** en **Katrien Steyaert** nodigden deBuren, Passa Porta en uitgeverij Polis auteurs **Bart Moeyaert**, **Delphine Lecompte**, **Tommy Wieringa**, **P.F. Thomése**, **Nino Haratischwili** en **Jennifer Egan** uit. In een goedgevulde Zoomkamer vertelden zij over hun werk en hun ervaringen met de dood.

→ [Herbeleef het gesprek met P.F. Thomése en Jennifer Egan.](#)

Een ander voorbeeld hiervan was Fatena's Poëziesalon, dat deBuren samen met VONK en Zonen organiseerde. **Fatena Al-Ghorra**, **Stefan Hertmans**, **Nisrine Mbarki** en **Damast Duo** traden op in de Arenbergschouwburg; **Rodaan Al Galidi** en **Asmaa Azaizeh** sloten aan uit Zwolle en Haifa; en door de integrale Nederlands-Arabische vertaling van alle teksten, kon de avond ook in de hele Arabische wereld gevolgd worden, in een digitale ruimte met meer dan 600 kijkers.

→ [Herbeleef Fatena's Poëziesalon.](#)

Politiek & maatschappij

Minervadebatten: ‘Klimaat en sociale rechtvaardigheid’

‘Eigenlijk heb je voor het klimaat ook een soort Marc Van Ranst nodig, die kan uitleggen waarom bepaalde maatregelen noodzakelijk zijn’, aldus economiejournalist **Stijn Decock** in het tweede luik van een podcast die we opnamen in samenwerking met denktank Minerva, één van de vaste partners van deBuren. In plaats van een door corona geannuleerde presentatie van het boek *Klimaat en sociale rechtvaardigheid* werkten **Marjan Minnesma** (directeur Urgenda, Nederland), **Hans Bruyninckx** (directeur Europees Milieuagentschap), **Sacha Dierckx** (kernlid Minerva) en Stijn Decock (*De Standaard*) vanuit huis mee aan een tweedelige discussie die we vervolgens als [podcasts](#) publiceerden. Deel 1 ging over [de toekomst van de Europese Green Deal](#), deel 2 over [sociaaleconomisch rechtvaardig klimaatbeleid](#).

Rode draad: de vraag hoe meer draagvlak kan worden gecreëerd voor klimaatbeleid in een tijd waarin het onderwerp zakt op het prioriteitenlijstje van burgers en bedrijven. Marjan Minnesma: *‘Wat premier Rutte nu doet met corona zou hij ook moeten doen met klimaat: elke week uitleggen wat er gebeurt op het gebied van klimaatbeleid en het tot het belangrijkste project van de komende tien jaar maken’*.

MO*Talks

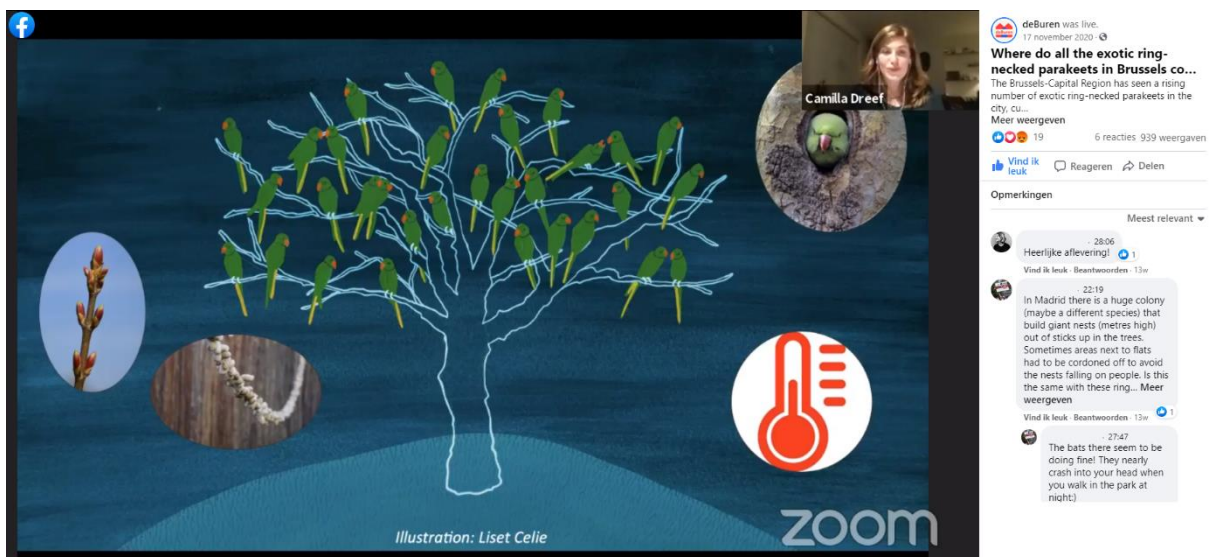
Ook in 2020 zette deBuren de succesvolle samenwerking met *MO* Magazine* door. We kwamen tot een nieuwe programmaformule, mede om deze geschikter te maken voor livestreams en verwerking tot podcasts. De avonden zijn nu opgesplitst in kortere paneldiscussies met verschillende onderwerpen, waarna een plenair debat het programma afsluit. Er is veel ruimte voor interactie met het publiek. We organiseerden in het najaar twee online edities: één over de vraag of [internationale instituties](#) de coronacrisis zouden overleven en één over [nieuwe vormen van verzet](#). Onder de sprekers uit de Lage Landen en van ver daarbuiten namen als VN-rapporteur en hoogleraar **Olivier De Schutter**,

milieuactivist **Hindou Oumarou Ibrahim** uit Tsjaad, **Louise van Schaik** (Instituut Clingendael) en federaal staatssecretaris **Sammy Mahdi**.

MDMU/Brussels Explained

De Brusselse editie van de reeks **Moeilijke Dingen Makkelijk Uitgelegd**, een samenwerking tussen Curieus, journalist Selma Franssen en deBuren, vormden we in het voorjaar van 2020 om tot een actuele online formule. We deelden wat vroeger één avondprogramma zou zijn op in vier korte online sessies, waarin telkens één spreker uit Vlaanderen of Nederland één actuele vraag beantwoordde in een presentatie van tien minuten, gevolgd door een kort gesprek met Selma Franssen en aangevuld met vragen uit het publiek die vooraf doorgegeven konden worden via de mail of tijdens de livesessie gesteld kon worden via de chat. Elke aflevering werd georganiseerd vanuit Zoom en uitgezonden via Facebook Live op de pagina's van deBuren, Curieus en Moeilijke Dingen Makkelijk Uitgelegd.

In 2020 organiseerden we in totaal twaalf afleveringen waarin we meer dan ooit konden inspelen op de actualiteit. Zo sprak **Simon(e) van Saarloos** over [non-monogamie](#) in tijden van sociale isolatie, **Filip Keymeulen** over lockdownproblemen voor [daklozen](#), **Bieke Purnelle** over het verband tussen lockdown en [gendergelijkheid](#) en **Elke Van Hoof** over de impact van de lockdown en op onze [mentale gezondheid](#). Ook de helaas minstens net zo actuele [droogtecrisis](#) kwam aan bod in een presentatie van **Marijke Huysmans**. Van elke livesessie blijft een video op de [Facebookpagina van deBuren](#) beschikbaar. Daarnaast maakte podcastmaker **Yelena Schmitz** van elke aflevering [podcastversies](#), die gepubliceerd werden via de kanalen van de betrokken partners. Zo zijn de afleveringen op verschillende manieren online te herbeleven en bereiken we een breed publiek, ook buiten Facebook.

In november 2020 organiseerden we zo ook de afleveringen binnen **Brussels Explained**, de Engelstalige versie van MDMU in vaste samenwerking met Curieus, Selma Franssen en *The Bulletin*. Deze afleveringen richten zich in het bijzonder tot nieuwkomers in Brussel. Zo gaf de Nederlandse journaliste **Jasmijn Post** antwoord op de vraag of [burgerparticipatie](#) bij de totstandkoming van Covid-maatregelen het vertrouwen van de burger had kunnen vergroten en legde Bulletinjournalist **Lisa Bradshaw** uit waarom het Justitiepaleis in Brussel al decennialang in de [steigers](#) staat en had Camilla Dreef het over de uitheemse [halsbandparkieten](#) in Brussel. Ook van deze afleveringen maakte **Yelena Schmitz** podcastversies die ingekort op zondagen werden uitgezonden in het radioprogramma van *The Bulletin* op *Bruzz*.

Canondebatten

In 2020 werd de **Canon van Nederland** – in 2006 samengesteld – herijkt om tegemoet te komen aan veranderde inzichten in de samenleving. Ook werden dit jaar de eerste stappen gezet in de samenstelling van een **Canon van Vlaanderen**, met veel polemieken op de opiniepagina's als gevolg. Voor deBuren een uitgelezen kans om [levendig maatschappelijk debat](#) te kanaliseren in een reeks debatavonden. Zoals directeur [Willem Bongers-Dek](#) het in zijn inleiding stelde: *'Ik zie de canon als een uitnodiging tot een levendig gesprek over wat we belangrijk vinden en tijdens deze debatten zijn wij allen elkaars gesprekspartners.'*

[Lotte Jensen en Frits van Oostrom](#)

In februari konden we nog in gesprek op het podium van deBuren. Daar gaven uit Nederland o.a. **Frits van Oostrom** (voorzitter canoncommissie 2005-2006) en **Lotte Jensen** (lid Herijkingscommissie 2019-2020) acte de présence, uit Vlaanderen **Marc Boone** (UGent) en **Wim Vandebussche** (VUB). **Kevin**

Absilis (UA) mengde zich ook in het debat en trad later toe tot de Vlaamse canoncommissie, onder voorzitterschap van Emmanuel Gerard. Aan de avond werd een [onverwachte bijdrage](#) geleverd door **Paul Cordy**, die zicht vanuit het publiek openbaarde als auteur van de passage over de canon in het Vlaamse regeerakkoord.

In oktober organiseerden we een vervolgdebat - live gestreamd vanuit de Nederlandse ambassade in Brussel - waarin **Karwan Fatah-Black**, **Luc Devoldere** en **Mathieu Zana** debatteerden over [dekolonisatie in de Vlaamse en Nederlandse canon](#). In 2021 zetten we de reeks canondebatten voort, deels in samenwerking met de inmiddels vastgelegde commissie die de Vlaamse canon gaat samenstellen.

Filosofie & zingeving

Brainwash Talks

Tijdens de [Brainwash Talks](#) verwelkomden we samen met omroep HUMAN 560 mensen in de Brakke Grond. Met talks van **Lucas Ellerbroek**, **Marleen Stikker**, **Jim van Os**, **Warda El-Kaddouri**, **Maarten Boudry**, **Nowelle Barnhoorn**, **Peter-Paul Verbeek**, **Pete Wu**, **Irene van Staveren**, **Glenn Helberg**, **Jaouad Alloul**, **Miranda Ntirandekura Aerts** en **An Beazar**. Inmiddels keken zowel lineair als via NPO Start en Brainwash.nl meer dan **100.000** mensen naar deze inspirerende monologen.

© Anna van Kooij

God en de Stad

De nieuwe reeks **God en de Stad** – een samenwerking met Radboud Reflects – is geïnspireerd op onze succesvolle reeks **Worstelen met God**. Nadat een expert een thema behandelt vanuit één religie, reflecteert een panel met twee wetenschappers over dat thema vanuit twee andere religies. Een artistiek intermezzo zorgt voor de nodige bezinningsruimte tijdens de avond. In 2020 spraken we over [naastengeliefde](#).

Week van de filosofie

Door de pandemische uitdagingen in april 2020 vormden we de Dag van de Filosofie in Gent om tot een digitale [Week van de Filosofie](#) rond het thema waarheid. Een online samenwerking met Bibliotheek De Krook, Masereelfonds, Minardschouwburg, Universiteit Gent, Voem, Literatuur Vlaanderen, Boekhandel Limerick, Plusgroep Lezingen en GUM-Gents Universiteitsmuseum.

Iedere ochtend konden filosofieliefhebbers genieten van een online lezing, debat of filosofiecafé (max. 100 deelnemers) met de optie om in kleinere groepen verder te filosoferen in *break-out rooms*. Elke middag boden we *het uur van de waarheid*, waarbij een filosoof een uur lang waarheidsgetrouw antwoordde op vragen uit het publiek (max. 16 deelnemers). Ondanks de uitdagingen om een week lang elf filosofen, moderatoren en ceremoniemeesters in gesprek te laten gaan met in totaal **530 deelnemers**, liep dit volledig digitaal filosofiefestival inhoudelijk en technisch heel vlot. De opzet van elk programma zorgde ook voor veel interactie tussen publiek en organisatie.

Warda El-Kaddouri tijdens de Week van de filosofie

Onze Scherpsteller **Warda El-Kaddouri** gaf er de lezing 'De eeuw van het grote gelijk' en nam deel aan het debat 'De waarheid bestaat en ze is relatief kenbaar', met **Jean Paul Van Bendegem**, **Karim Zahidi** en **Jan Dumolyn**. [Herbeleef beide momenten in ons online magazine.](#)

Geschiedenis

Nacht van de Geschiedenis

Al sinds 2014 is deBuren partner van de [Nacht van de Geschiedenis](#), het hoogtepunt van de jaarlijkse Maand van de Geschiedenis (oktober). Dit jaar moest de Nacht noodgedwongen online plaatsvinden, maar het was, afgezien van enkele technische hobbels, een verrassend groot succes. Waar de Nacht normaal gezien met 1.000 kaarten is uitverkocht, gingen er nu liefst **1.580 tickets** over de toonbank.

deBuren verzorgde er een aantal programma's binnen het maandthema 'Oost/West'. **NRC-journalist Stéphane Alonso** leidde een gesprek tussen hoogleraar migratiegeschiedenis **Jelle van Lottum** en de Pools-Nederlandse cultuurhistorica **Iwona Gusc** over arbeidsmigratie tussen Oost- en West-Europa. In de bibliotheek van het Rijksmuseum organiseerde deBuren een gesprek tussen journalist en sinoloog **Catherine Vuylsteke** en auteur **Pete Wu** over identiteitsvorming van Chinese migranten in de Lage Landen in de afgelopen eeuw. Een gesprek over stereotypering en discriminatie, over inpassen, generatiekloven en interculturaliteit.

Catherine Vuylsteke en Pete Wu

De Vlaamse politicoloog **Jonathan Holslag** kreeg de eer de Nacht af te sluiten met een lezing, uitgesproken in de Ere galerij, pal voor de Nachtwacht. Zijn door het publiek zeer goed ontvangen betoog was een politiek-historische analyse van de verschuivende machtsverhoudingen tussen 'Oost en West', waarbij hij afslot met de conclusie dat het Westen 'een avondlandscenario' alleen kan vermijden als we opnieuw ontdekken waar we voor staan en waar we naar streven.

Jonathan Holslag

De schrijfresidenten van 2020 kregen binnen de reeks [Oude werken, jonge schrijvers](#) de opdracht om een tekst te schrijven geïnspireerd door een object dat onderdeel zal uitmaken van de Slavernijtentoonstelling in het Rijksmuseum, origineel gepland in 2020, maar uitgesteld naar een latere datum. De lage landen zal in de loop van 2021 de teksten publiceren, in het [Nederlands](#), in Engelse vertaling op the-low-countries.com en in Franse vertaling op les-plats-pays.com. Daarnaast bundelen we alle teksten in de publicatie **Oude werken, jonge schrijvers** (oplage 1.000) die in 2021 in samenwerking met De Vrienden van het Rijksmuseum het licht ziet.

De producties van deBuren in 2020

Schrijfresidentie Parijs

**Anne Bosveld • Anne-Goaitske Breteler • Annemieke Dannenberg
Babeth Fonchie • Bart Decroos • Betül Şefika • Chris Lomans
Ellis Meeusen • Elsbet De Pauw • Emma Wiersma • Esha Guy Hadjadj
Jens Meijen • Johannes Decat • Jordi Lammers • Marie Borremans
Pelumi Adejumo • Shimanto Reza • Tessel Veneboer**

In juli 2020 trok deBuren voor de negende keer naar Parijs met aanstormend Vlaams en Nederlands schrijftalent tot dertig jaar. Uit **198 inzendingen** werden achttien schrijvers, dichters, (onderzoeks)journalisten, theatermakers, essayisten en columnisten en andere woordkunstenaars geselecteerd. Bij het juryproces waren **Fiep van Bodegom, Willem Bongers-Dek, Dean Bowen, Marianne Hommersom, Aline Lapeire, Marleen Nagtegaal, Emelie Sannen** en **Max Urai** betrokken.

→ [Dit zijn de schrijfresidenten van 2020!](#)

Heleen Debruyne © Marianne Hommersom

De virologische situatie was de residenten gunstig gezind, waardoor de reserveplannen konden worden opgeborgen en alle makers zich naar Parijs konden verplaatsen. Daar stonden de mondkapjes en het anderhalvemeterleven de inspiratie van de jonge makers gelukkig niet in de weg. In het huis van **Stichting Biermans-Lapôte** werkten ze aan een vrije tekst en een opdrachttekst. Ze leerden elkaars werk kennen en bouwden aan een informeel en professioneel Vlaams-Nederlands netwerk. Tijdens inspirerende gespreksavonden ontmoetten ze [Tom Lanoye](#), [Heleen Debruyne](#), [Gloria Wekker](#), [Manon Uphoff](#) en [Iris van Vliet](#).

‘Ik wil me niet neerleggen bij een wereld waarin de kansenkaarten al voor de geboorte geschud zijn.’

Gloria Wekker

‘Een boek dat iedereen goed vindt, dat is toch gegarandeerd een kutboek?’

Tom Lanoye

Voor, tijdens en na de residentie stellen de makers met een redacteur hun werk op scherp. Ze publiceren hun verhalen, gedichten en andere teksten in diverse media en dragen hun werk voor op diverse podia in Vlaanderen en Nederland. Tijdens hun residentie namen sommige jonge makers het Instagram-account van deBuren voor een dagje over voor een blik achter de schermen.

‘Ik wil graag zeggen dat de residentie echt tot in de kern van mijn schrijverschap gekomen is. Het is een verrijking op alle fronten; sociaal gezien en artistiek ook.’

Deelnemer Parijsresidentie 2020

Debuterende oud-schrijfresidenten in 2020

Simone Atangana Bekono | *Confrontaties*

Joost Oomen | *Het perenlied*

Amarylis De Gryse | *Varkensribben*

Chris Lomans | *Blijf de kou wegstrijken* (chapbook)

Diverse media pikten ook de teksten van schrijfresidenten op. Van de lichting van 2020 verscheen *Membraan*, het gedicht dat **Babeth Fonchie** schreef voor haar aanmeldingsdossier, op [Hard//hoofd](#). *Constellaties*, de vrije tekst van **Jens Meijen** werd gepubliceerd in [DW B](#).

(Oud-)residenten op het podium

Onze schrijftalenten kregen ook de kans zich verder te ontplooien op het podium. Uiteraard op evenementen in het teken van de schrijfresidentie, maar ook in de reguliere programmering van deBuren. Op [Alle 18 goed! Literair festival op huiskamerformaat](#) presenteerden ze voor het eerst hun residentieteksten. Het programma vond online plaats, waardoor de term ‘huiskamerfestival’ dit keer ook echt letterlijk te nemen was.

Daarnaast traden de deelnemers in verschillende samenstellingen en constellaties op tijdens *Besmette Stad*; Open lichaam, vloeibare stad; Startshow Week van het Nederlands; In Naam van de Waarheid; De Verwonderkamer en Onvoorstelbaar maar waar. We ondersteunden verder [De Literaire Tarotlijn](#), een initiatief van Annemieke Dannenberg waaraan zestien mederesidenten een bijdrage leverden. Ook oud-schrijfresidenten waren aanwezig in diverse programma’s van deBuren, met eigen werk, als moderator of gastspreker.

CELA

CELA ([Connecting Emerging Literary Artists](#)) is een vierjarig internationaal talentontwikkelingstraject waarin een selectie van dertig talentvolle schrijvers, tachtig vertalers en zes literair professionals de kans krijgt om vaardigheden, tools en netwerk te ontwikkelen. deBuren werkt voor CELA samen met Passa Porta en tien andere literaire organisaties uit tien Europese landen.

De Vlaamse auteurs in het CELA-traject zijn **Aya Sabi**, **Hannah Roels** en **Vincent Van Meenen**. De Nederlandse auteurs zijn allen oud-schrijfresident: **Lisa Weeda**, **Nikki Dekker** en **Alma Mathijsen**. De Nederlandstalige vertalers zijn **Finne Anthonissen**, **Pavle Trkulja**, **Staća Pavlović**, **Annette Manni**, **Joep**

Harmsen, Charlotte van Rooden en Sandra Verhulst. Marianne Hommersom van deBuren neemt deel als literair professional, net als freelance literair redacteur **Stefanie Liebreks**.

Sfeerbeeld introductieweek CELA

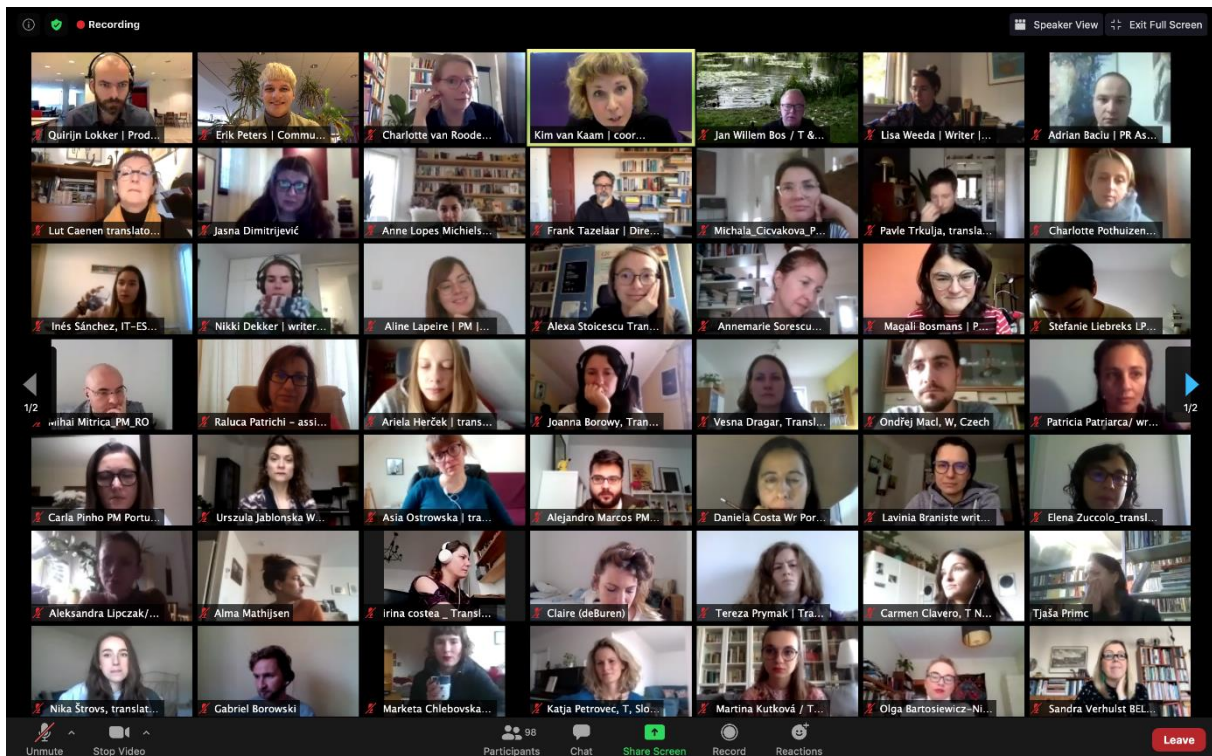
Introductieweek

In januari 2020 ontvingen we in Brussel het hele CELA-netwerk, bestaande uit ruim 170 auteurs, vertalers, literaire professionals en organisatoren uit Vlaanderen, Nederland, Portugal, Spanje, Italië, Slovenië, Servië, Roemenië, Polen en Tsjechië. Gedurende vijf intense dagen kregen zij workshops over het literaire veld in Europa, passeerden ze langs een fotostudio, werkten sommigen van hen aan een slotshow en leerden ze elkaar en elkaars werk kennen. Met beeldmateriaal dat hier gemaakt werd, werd ook de [nieuwe website](#) prachtig gestoffeerd.

Teksten

Binnen CELA worden teksten van alle auteurs vertaald naar de andere CELA-talen. Tijdens en na de introductieweek gingen de vertalers en auteurs met elkaar in gesprek via het drukbezochte CELA-Slackkanaal. Deze samenwerking resulteerde al in 240 nieuwe vertalingen van fragmenten uit bestaand werk van de CELA-auteurs. Het is de bedoeling om deze fragmenten zo breed mogelijk gepubliceerd te krijgen; zo is werk van alle Nederlandstalige deelnemers reeds verschenen in Roemeense en Tsjechische literaire tijdschriften en werk van Spaanse deelnemer **Alejandro Morrelón**

in het Nederlandse literaire tijdschrift *Tirade*, in een vertaling van **Joep Harmsen**. Er is ook al een eerste boekendeal gesloten: *Ik wil geen hond zijn* van **Alma Mathijssen** wordt vertaald naar het Roemeens.

RE-CONNECT-dagen

De coronaperikelen betekenden een streep door de rekening voor de organisatie van een project waarin internationale ontmoeting en samenwerking centraal staat. In november 2020 organiseerden de partners daarom drie digitale [RECONNECT-dagen](#), waarbij de deelnemers elkaar opnieuw ontmoetten en deelnamen aan lezingen en workshops van onder anderen Tokarczukvertaalster **Antonia Lloyd-Jones**, dichter-performer **Buddy Wakefield** en poëzieapostel **Ellen Deckwitz**. Op zaterdagavond vond een online podiumprogramma plaats met vertalers en auteurs uit alle deelnemende landen, [CELA Saturday Night Live!](#)

Wat volgt?

In 2021 schakelt CELA een versnelling hoger. Vijf partners organiseren een **specialisatiecursus van tien dagen** voor de auteurs. De cursus van deBuren en Passa Porta zal over **literair curatorschap** gaan en vindt plaats in mei 2021. Door de uitgewisselde expertise qua digitale of hybride lesvormen engageren de organisatoren zich om de cursus hoe dan ook te organiseren: *live* of digitaal.

Alle partners organiseren in juni 2021 een **driedaagse masterclass literair vertalen**, gebaseerd op **brontaal**. Dat betekent dat deBuren, Passa Porta en Wintertuin een cursus organiseren voor de vijftien vertalers die vanuit het Nederlands vertalen.

De CELA-auteurs schrijven een **opdrachttekst** in het thema ‘change’, die in het najaar vertaald wordt in alle andere CELA-talen. In 2022 komen alle deelnemers opnieuw samen tijdens een **montage week** in Madrid, waarna de deelnemers uitgenodigd worden op **literaire festivals** in alle deelnemende landen en hun werk actief gepromoot zal worden op de Frankfurter Buchmesse.

De Verwonderkamer

‘Maak het onvoorstelbare voorstelbaar.’ Het is de opdracht die [drie Vlaams-Friese duo's](#) meekregen van deBuren en Explore the North, maar de uitdaging ging dit jaar minstens evenzeer op voor de organisatoren. Terwijl we de afgelopen jaren steeds samenwerkten aan een residentieproject in Leeuwarden met toonmomenten op literair festival Explore the North, strooiden een reisverbod en een afgelast festival in 2020 roet in het eten.

© Vera Cornel | © Marianne Hommersom

Dus bedachten we het ooit onvoorstelbare concept van een thuisresidentie. **Raymond Muller, Marie Borremans, Betül Sefika, Arno Boey, Anne-Goaitske Breteler** en **Nicole van den Berg** ontmoetten elkaar nog nooit, maar werden in november een hechte creatieve groep. Over de periode van een maand schreven zij Vlaams-Friese brieven naar elkaar, gevoed door workshops over het

onvoorstelbare (door filosoof **Barend van Heusden**), over het creëren van een literair format (door alleskunner **Maud Vanhauwaert**) en over literaire productie (door team-Explore the North). In de residentieweek die zij hadden vrijgehouden, werkten ze intensief samen, kregen ze dagelijks feedback van de organisatoren en werkten ze toe naar een druk bijgewoonde Zoomavond, [Onvoorstelbaar maar waar](#).

De literaire concepten die zij bedachten worden verder ontwikkeld. Zo creëerden Marie en Raymond de [Winterslaapwandeling](#), een nachtelijke audiobeleving voor de wintertijd. Arno en Anne-Goaitske startten een **mailuitwisseling op tussen onbekenden**, over de vragen des levens. En Betül en Nicole staan in 2021 wellicht op festivals met hun **servicedesk van God**. In 2021 maken alle deelnemers met nieuw materiaal hun opwachting in de reeks **Spelbrekers**.

Eenzame avonturen

Met het talentontwikkelingstraject [Eenzame avonturen](#) geven deBuren en *De Gids*, het oudste en breedst verspreide literaire tijdschrift van de Lage Landen, samen een flinke impuls aan het bijzondere grensgenre van de literaire non-fictie.

In 2019 en 2020 schreven [Jozefien van Beek](#), [Lotte Lentes](#), [Nikki Dekker](#) en [Steffie Van Neste](#) met redactionele en financiële ondersteuning aan een persoonlijk literair essay. **Selin Kuşçu**, **Max Urai**, **Fabienne Rachmadiev** en **Heleen Debeuckelaere** zetten hun avontuur nog even voort.

In de loop van 2020 verschenen de stukken van Jozefien, Lotte en Steffie in **De Gids**, dat aangeeft mede dankzij dit project veel vaker door Vlaams talent benaderd te worden. Het stuk van Nikki verscheen in **Hollands Maandblad**. Eenzame avonturen leiden ook wel eens tot radio-avonturen: **Steffie Van Neste** mocht in [Interne keuken op Radio 1](#) komen vertellen over haar zoektocht naar de guillotine.

‘Tijdens Eenzame Avonturen reis je nooit echt alleen. Het project van deBuren en De Gids bood mij gedurende twee jaar de nodige ruimte, middelen en begeleiding om een uitdagend onderzoek uit te voeren, erover in discussie te treden en het uiteindelijk literair vorm te geven. De leerrijke workshops, begeleidings- en redactiegesprekken toonden mij niet alleen hoe dun de grenzen tussen feit en fictie zijn, maar dwongen me vooral uit mijn comfortzone. Het was één groot avontuur waarin ik mijn passies leerde combineren: lezen, nadenken en schrijven.’

Steffie Van Neste

Week van het Nederlands

In 2019 en 2020 organiseerden de Nederlandse Taalunie en deBuren samen de Week van het Nederlands. De NTU denkt strategisch mee en stelt campagnemiddelen ter beschikking, deBuren produceert de Week en investeert zelf bijkomend in activiteiten. De samenwerking wordt als bijzonder positief ervaren en is inmiddels formeel verlengd tot en met de tiende Week van het Nederlands in 2024.

De Week van het Nederlands in vijf krachtlijnen

- Ambassadeurs **Radna Fabias** en **Wannes Cappelle** maakten samen de poëtisch-muzikale trip [Mond Vul Tale](#) en traden daarmee meermaals op. Deze video wordt in 2021 ook opgenomen in een lesmethode voor leerlingen in het middelbaar onderwijs.

Radna Fabias en Wannes Cappelle

- De enthousiasmerende **Taalkrant** werd meegestuurd met *Onze Taal* en daarnaast werden er meer dan **10.000 exemplaren** rechtstreeks bij ons opgevraagd. We verstuurden deze toegankelijke en inhoudelijke krant naar 400 unieke adressen.
- Elke dag van de Week kon men online deelnemen aan een nieuwe online **taaluitdaging** en werd er een prijs uitgereikt door een partnerorganisatie. Deze wedstrijd was een groot succes: we ontvingen meer dan **3.000 inzendingen** uit Vlaanderen, Nederland en ver daarbuiten.

- Voor het eerst organiseerden we zelf een omvangrijke **Startdag**, georganiseerd samen met de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek en Passionate Bulkboek. De dag begon met een rechtstreekse uitzending van *De Taalstaat* met **Frits Spits** en **Jan Hautekiet** op NPO Radio 1 en VRT Radio 1, gevolgd door diverse evenementen (in samenwerking met Expertisecentrum Literair Vertalen, CELA, Curieus vzw en Drongo Talenfestival) en sloot af met een grootschalige show vanuit het Zuiderpershuis in Antwerpen.

Kris Van de Poel (algemeen secretaris Taalunie), Jan Jambon (Vlaams minister-president), PJ Kleiweg de Zwaan (Nederlands Ambassadeur in België) en Willem Bongers-Dek (directeur deBuren) © Mathias Hannes

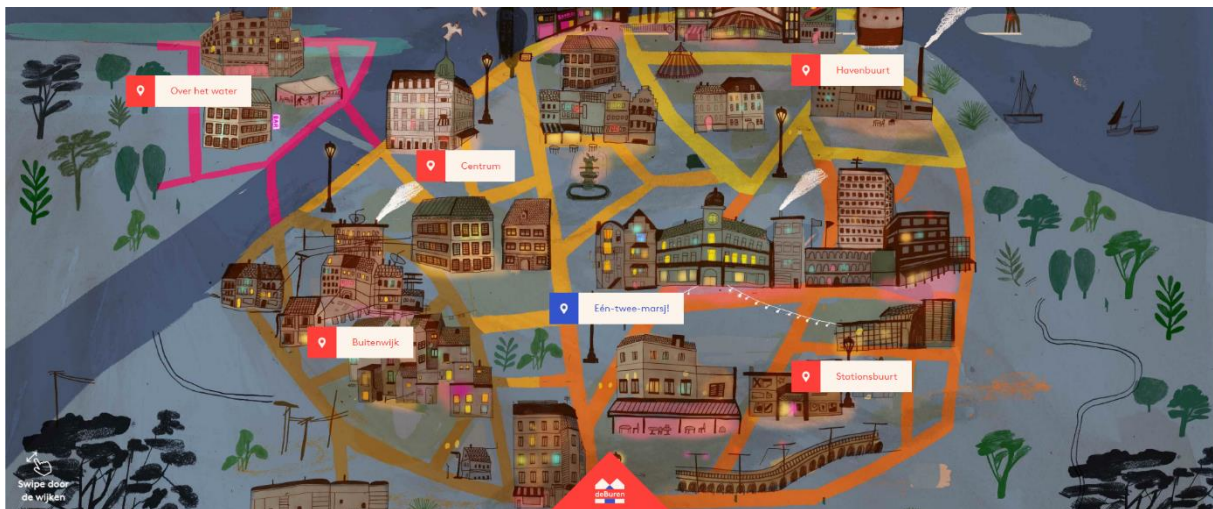
- Naast deze Startdag organiseerden deBuren en tientallen andere partners meer dan 60 activiteiten in het hele taalgebied. De zichtbaarheid via (sociale) media was aanzienlijk.

Conclusie

De Week van het Nederlands is de voorbije twee jaar gegroeid in omvang en impact. Er zijn drie sterke pijlers waar de komende jaren op verder gewerkt kan worden: de educatieve **Taalkrant**, de artistieke lijn met twee **Vlaams-Nederlandse ambassadeurs** en de sterke **Startdag** als aftrap voor tientallen evenementen van en met partners.

De financiële en personele engagementen van de Taalunie en deBuren zijn toereikend om de Week de komende jaren op peil te houden. Er is evenwel veel potentieel om deze Week strategisch en organisch uit te laten groeien tot een jaarlijks topevenement

Besmette Stad

Waar we voorzien hadden in 2020 het internationale residentieproject **citybooks** af te ronden en middels een nieuwe website de resultaten van de afgelopen tien jaar te verduurzamen, werden we geconfronteerd met de onmogelijkheid auteurs te laten reizen en besloten we dat budget grotendeels aan te wenden om onze **Besmette Stad** te bouwen.

Binnen *Besmette Stad* geven meer dan **100 Vlaamse en Nederlandse kunstenaars**, van grote namen tot aanstormend talent, een actueel artistiek antwoord op de bundel *Bezette Stad* van de Vlaamse dichter **Paul van Ostaijen**. Via besmettestad.eu kan het publiek dwalen door een virtuele stadsomgeving, getekend door de jonge Vlaamse tekenaar **Dieter De Schutter**. In tal van genres beleef

je daar hoe kunstenaars reageren op de coronacrisis, telkens geïnspireerd door een gedicht uit *Bezette Stad*.

Die inspiratie hebben we extra gestoffeerd door **29 leesateliers** te organiseren: digitale leesclubs van telkens ruim een uur waarin kunstenaars en lezers samen poëzie lezen, op weg geholpen door Van Ostaijen-biograaf **Matthijs de Ridder**. We bliezen het stof van literair erfgoed dat bijna een eeuw oud is maar onverminderd relevant en fris aanvoelt. Gaandeweg kregen deze leesateliers het karakter van een leesclub en een stamcafé ineen: de vaste groep groeide en bleef trouw, nieuwe deelnemers haakten voor een of meerdere ateliers aan. Bij elke sessie waren kunstenaars aanwezig die eerder of later in het project pas een opdracht kregen en verschillende bezoekers probeerden de tijd te vinden om elke aflevering mee te maken. We bereikten lezers en luisteraars uit het hele taalgebied en soms ver daarbuiten, in alle leeftijdscategorieën: van studerende twintigers uit Nederland en Vlaanderen tot drie á viermaal zo oude experts vanuit Sussex en Wenen. Een vorm van internationale en intergenerationele talentontwikkeling die we zonder dat vermaledijde virus nooit gevonden hadden.

Matthijs de Ridder

Van deze leesateliers zijn vervolgens meer dan 60 video's gemaakt: [29 montages](#) die het gehele gedicht behandelen en de interactieve hoogtepunten uitlichten, [29 volledige montages](#) voor wie de rijke lectuur en de artistieke overpeinzingen volledig willen herbeleven, een inleidende video en verschillende lokkertjes met bijzondere momenten.

Het publiekshoogtepunt met de leesateliers bereikten we toen we een **open oproep** lanceerden en iedereen oproepen een nieuw kunstwerk te maken als reactie op het gedicht met het beroemde '**Boem Paukeslag**'. Meer dan honderd kunstenaars woonden dit leesatelier live bij en de inzendingen waren

zodanig indrukwekkend dat we niet één maar vier prijzen uitreikten, waarvan twee aan Vlaams-Nederlandse duo's.

Besmette Stad vormde ook de aanleiding om diverse partnerschappen binnen en buiten de Vlaams-Nederlandse samenwerking te verdiepen. Aan de basis ligt de samenwerking tussen de Buren en het **Paul van Ostaijengenootschap** en vandaaruit vertakte de samenwerking steeds verder. Met **de Brakke Grond** werden vier muziekstukken gecoproduceerd, De **Nederlandse Taalunie** besteedde uitgebreid aandacht aan dit project tijdens de Zomercursus, in de verschillende kanalen van **de lage landen** prijken (voor)publicaties in het Nederlands, Engels en Frans.

Pakhuis De Zwijger verwelkomde ons voor een goed bekeken publieksavond. Het **Eye Filmmuseum** (Amsterdam) en **Vereniging De Weergever** hielpen met historisch film- en geluidsmateriaal. In de **Strippgids** verschijnen beeldbijdragen. Met het **Letterenhuis** en **Antwerpen Boekenstad** werden we partner van een mobiele educatieve installatie rondom *Bezette Stad/Besmette Stad* die in 2021 zal reizen.

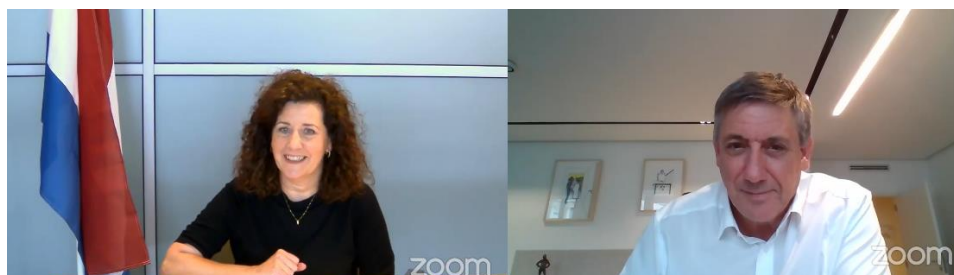
[Één-twee-marsj! Op pad met Paul van Ostaijen door Antwerpen.](#)

Met die partners en anderen dienden we een succesvol subsidiedossier in bij de stad **Antwerpen** voor het vervolgproject ***Één-twee-marsj! Op pad met Paul van Ostaijen door zijn Bezette Stad*** dat ons onder andere toestaat meer dan tien nieuwe creaties aan website toe te voegen en al het materiaal ook op te laden in de **ErfgoedApp**.

Affiches van *Besmette Stad* en *Één-twee-marsj!* in Antwerpen

Het succes van dit project werd nog eens onderstreept door de [feestelijke opening](#) van de virtuele stadsomgeving, met als hoogtepunt de poëzievoordrachten door ministers **Ingrid van Engelshoven** en **Jan Jambon**, die met een welgemeend 'Boem Paukeslag!' onze *Besmette Stad* openden.

Ministers Ingrid van Engelshoven en Jan Jambon openen de stad met een 'BOEM' en een 'PAUKESLAG'.

We kunnen ook al vooruitkijken naar 2021, wanneer we partner zijn van een tentoonstelling in het Letterenhuis en er minstens twee boekpublicaties zullen verschijnen bij Uitgeverij Pelckmans: een boek van Matthijs de Ridder op basis van de leesateliers en een bloemlezing uit de teksten van *Besmette Stad*.

Podcastproducties 2020

deBuren zet al lang in op podcasting. Naast populaire, meerjarige projecten als **Radioboeken** en **citybooks** bieden we sinds jaar en dag **audioregistraties** aan van onze debatten en lezingen. Door de groeiende populariteit van podcasts in de Lage Landen kreeg deBuren ook heel wat meer aanvragen

binnen om samen te werken aan nieuwe podcastproducties. Om strategie en operationalisering beter op elkaar aan te laten sluiten, richtten we ter optimalisering van de interne werking het **podcastteam** op. Dat team komt geregeld samen om partneraanvragen te bespreken, producties op te volgen en verder te werken aan het ontsluiten van ons – ondertussen omvangrijk – [audioaanbod](#).

In februari 2020 kwam het podcastteam voor de eerste keer samen en op de tweede vergadering in maart stond ‘digitale transformatie’ al bovenaan de agenda. Half maart kwamen we op het idee om een [Blijf-in-uw-kotcast](#) te lanceren. Het coronavirus dwong ons om in ons kot te blijven. Tot we daar weer uit mochten, bundelden we, bij wijze van **wachtverzachter**, een reeks aanstekelijk materiaal om naar te luisteren. Podcasts die ook na de quarantaine hun virale potentieel niet verloren hebben.

Verder versnelden we het publiceren van audioregistraties en deelden we onder andere [Gloria Wekker over witte onschuld](#) en het toen razend actuele debat over [5G: motor van economische innovatie?](#), met onder andere **Saskia Van Uffelen**. Verschillende programma’s die niet live konden doorgaan werden audioproducties. **Korneel De Clercq** (Wonderland, Radio 1) ging op zoek naar de betekenis van [weemoed](#), een gevoel dat er bij velen inhakte in tijden van isolement. Hij ging te rade bij filosoof **Joke Hermsen** en dichters **Astrid Haerens** en **Radna Fabias**: *‘Nu we doorhebben dat met corona niet te onderhandelen valt, dreigen zwartgalligheid en depressie. En daarvoor is maar één remedie.’*

Anke Verschueren ging langs bij brievenexpert **Jet Steinz** die een boek schreef over de 150 opmerkelijkste Nederlandse brieven. Met tips uit de brieven van onder anderen Hugues C. Pernath, Alice Nahon en een wanhopige Doe Maar-fan, zet Anke zich aan haar taak, antwoorden op een brief die ze ontving toen ze op de schoolbanken zat, maar die ze nooit beantwoordde. **Rashif El Kaoui** las de brieven voor deze podcast in. Het Letterenhuis bezorgde Anke enkele Vlaamse brieven uit het archief. Samen kwamen ze tot de [geheimen van een goede brief](#).

Ook de ingeplande lunchprogramma's in de reeks **Vraag en antwoord** werden podcastproducties. Journalist en oud-schrijffresident **Emma Lesuis** interviewde de sprekers die normaal bij de Buren op de planken gingen staan. Ze sprak met Scherpsteller **Warda El-Kaddouri** over onze [witte redacties](#), met **Pete Wu** over de positie van [Chinese Europeanen in het racisme-debat](#) en over [geschiedschrijving](#) met **Simon(e) van Saarloos**.

Pete Wu, Warda El-Kaddouri en Emma Lesuis

Met de Nederlandse Ambassade en de Vlaamse Vertegenwoordiging produceerden we de podcast [Open tijdens lockdown](#). Na een open oproep, juryproces en gunning, gingen we met de audiomakers van DIFT in zee om vier afleveringen te maken rond corona en innovatief ondernemerschap.

Samen met Oostends kunstencentrum KAAP produceren we de podcastreeks [Wilde Wijven](#), waarin **Heleen Debruyne** en **Sofie Vandamme** onderzoeken hoe we over vrouwen denken en dachten. Over de citroenen van Madame Bovary, eiersnijders uit de jaren 60, gek verklaarde kunstenaressen, maar ook over kolfmachines, yogamatten en bakfietsen ... Bij iedere aflevering hoort ook een programma, waarin zij het publiek betrekken bij de zoektocht. Een eerste aflevering werd gelanceerd in augustus 2020. In het voorjaar van 2021 staan alvast twee nieuwe afleveringen ingepland.

Audiofictie is zeldzaam in de Lage Landen, al is het een genre met veel potentieel. [Phasmophobia](#) is de nieuwe vijfdelige podcast van **Tom Hofland** en **Pascal Van Hulst**, die eerder *De Blankenberge Tapes* maakten. In een vervallen landhuis op het Vlaamse platteland bereidt een Nederland koppel een huwelijk voor, maar ze worden 's nachts wakker gehouden door vreemde stemmen en geluiden.

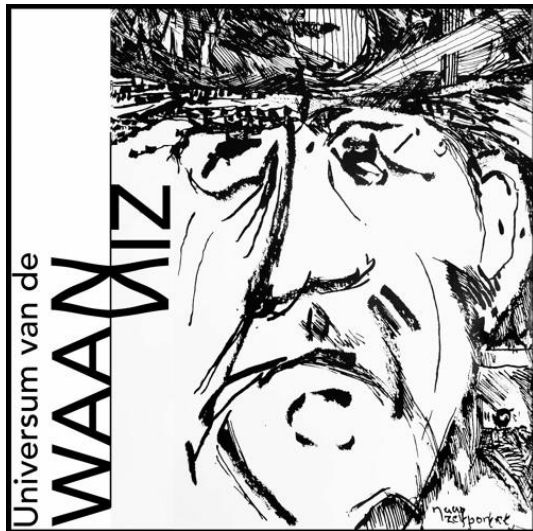
Phasmophobia is een coproductie van VPRO en Room for Film, in opdracht van NPO Radio 1 en werd mee mogelijk gemaakt door VRT en deBuren.

Samen met Curieus, journalist **Selma Franssen** en audiomaker **Yelena Schmitz** maakten we in 2020 zestien podcasts van de eerdergenoemde **Moeilijke Dingen Makkelijk Uitgelegd** en **Brussels Explained**. Van elke individuele presentatie maakte Yelena Schmitz podcastversies, waardoor we een breder publiek konden aanspreken die we niet live of via Facebook Live bereikten.

deBuren coproduceerde in 2020 de radiodocumentaire ***Naar Istanbul***, dat onderdeel uitmaakt van het meerjarige en multimediale project **Universum van de Waanzin** van Stichting Nieuwe Helden. Het uitgangspunt van het project is de zoektocht van Michaël en Amber Bloos naar hun vader, die in 2017 tijdens een bezoek aan Istanboel in een psychose belandde en vervolgens verdwaalde in de straten van de Turkse hoofdstad.

Naar Istanbul werd uitgezonden in *Radiodoc* op NPO Radio 1 en bij *Zandman* op Radio 1 (VRT) en in december 2020 organiseerden we een livestream meet-up in De Balie in Amsterdam met de makers, **Wederik De Backer**, **Wouter Kusters** en **Bart Marius** en **Linda Duits**. Binnen het project **Universum van de Waanzin** werkte deBuren bovendien mee aan de organisatie van drie **Waanzinnige Avonden**. Van deze Nederlandse podiumprogramma's die doorheen 2020 plaatsvonden, maakte **Wederik De Backer** podcastregistraties '[Universum van de Waanzin](#)' die we in februari 2021 publiceren.

In 2020 maakten we ook podcastversies van alle kortverhalen die de finale behaalden van onze jaarlijkse schrijfwedstrijd **Het Rode Oor**. De podcasts werden ingesproken door de Nederlandse actrice **Isil Vos**, de Vlaamse actrice **Julia Geysels** en de Vlaamse theatermaker, acteur en auteur **Rashif El Kaoui**. Alle podcasts van de vier edities van Het Rode Oor, zijn nu verzameld en te beluisteren in één [afspeellijst op de SoundCloud](#) van deBuren.

deBuren inspireert: Kennisknooppunt

Met ons Kennisknooppunt neemt deBuren een diepe duik in thematieken die de culturele sector wakker houden. We werken nauw samen met experts, houden goede voorbeelden onder de loep in Nederland, Vlaanderen en ver daarbuiten, bouwen intern expertise op waarbij we onze eigen experimenteerterruimte zijn en delen onze ervaringen en ervaringen van anderen met de culturele sector. We brengen relevante en invloedrijke spelers samen om te bouwen aan een inclusievere, beter bestuurd en hechter verbonden culturele sector.

DIDI-LAB

In 2020 liep ook DIDI-LAB door, ons traject om Dekolonisatie, Inclusie, Diversiteit en Intersectionaliteit zowel intern als extern hoog op de agenda te houden. Hoogtepunt dit voorjaar was de conferentie [Considering Monoculture](#), georganiseerd als onderdeel van een Europese samenwerking met als directe partners het Antwerpse M KHA en het Van Abbe-museum uit Eindhoven. Dit najaar nam Scherpsteller **Warda El-Kaddouri** deBuren onder de loep in een groepssessie en via individuele gesprekken. Het resultaat is een eindrapport met analyse en adviezen die we willen doortrekken in onze werking.

Mia Doornaert en publiek tijdens de tweedaagse conferentie [Considering Monoculture](#)

Bestuurscode Cultuur

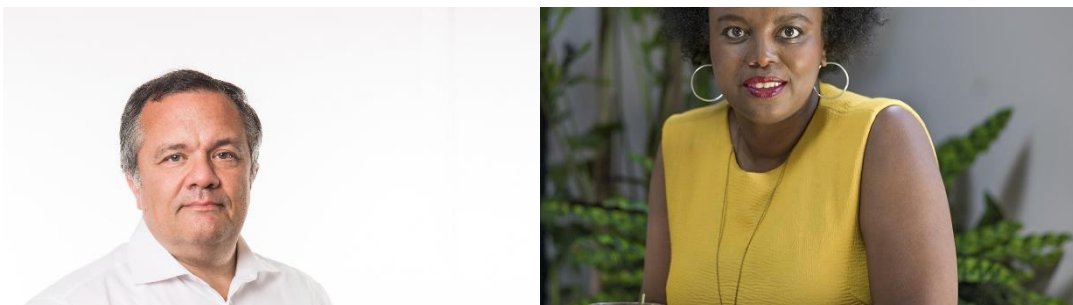
In 2020 werkten we het traject rondom **goed bestuur in cultuur** af. Op 26 juni 2020 nam minister-president **Jan Jambon** de nieuwe [Bestuurscode Cultuur](#) in ontvangst, nadat deBuren, **Fonds Cultuurmanagement van de Universiteit Antwerpen**, haar focusgroep en **Cultuurloket** in diverse rondetafelgesprekken en digitale overlegmomenten met Vlaamse en Nederlandse experts aan de

code hadden gewerkt. deBuren nam hierin een actieve rol op, niet alleen als organisator van de vergaderingen maar ook door zelf in het comité zitting te nemen. In december brachten we de sector samen rond de nieuwe code in een [tweedaagse digitale conferentie](#), georganiseerd in samenspraak met de Antwerp Management School en de diverse andere partners.

Overhandiging Bestuurscode Cultuur aan minister-president Jan Jambon - Universiteit Antwerpen

LinC en Cultural Connections

Binnen de samenwerking met LinC Lage Landen organiseerde deBuren in het voorjaar een sessie van de Cultural Connections met **Wouter De Ploey** (CEO Ziekenhuisnetwerk Antwerpen), in het najaar wass de eer aan **Marian Spier**. Normaal is er een select publiek aanwezig tijdens die evenementen, die in aansluiting op de reguliere onderwijsdagen van LinC plaatsvinden. Door de sessie met De Ploey digitaal

te organiseren, werd er een groter potentieel aangeboord, wat ons deed besluiten alle toekomstige LinC Cultural Connections sessies online te laten plaatsvinden. Ook bij Marian Spier zorgde dat voor een groter publiek.

OLO (Overleg Literaire Organisatoren)

OLO pre-corona © Sarah Ouaamari

Het OLO verenigt ruim **180 organisatoren** van literaire evenementen in Vlaanderen. In 2020 werd **Willem Bongers-Dek** verkozen voor een tweede termijn als voorzitter van het OLO, waardoor de Buren blijft fungeren als aanleghaven voor literaire organisatoren in Vlaanderen. Sedert Bongers-Dek aan het roer staat, waren 71 leden actief betrokken. Binnen het OLO wordt aandacht besteed aan beleidskwesties, informatiedeling en wederzijdse inspiratie. In 2020 was aan dit alles extra behoefte: op algemeen verzoek kwam het OLO zes keer samen, waarvan vijf keer via de digitale weg.

Uitwisseling informatie

Een terugkerend onderwerp was de manier waarop de sector kon omgaan met de vele Covid-uitdagingen. Ervaringen met livestreampartners, Zoomevenementen en eigen filmmateriaal werden duchtig uitgewisseld. Een terugkerende zorg was het levend houden van de culturele sector en vooral de kunstenaars die erin actief zijn. Een presentatie van de Nederlandse schrijfster **Lisa Weeda** over haar platform *#laatjenietnaaien* zetten nog een uitroepteken achter dit aandachtspunt.

~~HOBBYIST~~
ONTWERPER
~~HOBBYIST~~
KUNSTENAAR
~~HOBBYIST~~
DANSER
~~HOBBYIST~~
ACTEUR

Actiebeeld #laatjenietnaaien | communicatiebeeld Groen gebladerte

Onderlinge inspiratie

Het OLO leverde input voor het **relanceplan** dat binnen het **BoekenOverleg** werd opgesteld en alvast resulteerde in de lancering van een nieuwe literaire prijs. Ook VRT-boekenplatform **Lang Zullen We Lezen** deed doorlopend een beroep op de knowhow binnen het OLO. Verschillende leden droegen namen van jong literair talent werden aan voor de podcast **Groen gebladerte** en sedert zomer 2020 levert wekelijks een OLO-organisatie materiaal voor de online rubriek 'In de kijker'.

Beleid: *Ongelijk maar eerlijk*

Een concreet beleidsvormend initiatief dat dit jaar voorkwam uit de schoot van het OLO, is het onderzoekstraject *Ongelijk maar eerlijk*. Nadat bij gesprekken over de verloning van artistieke prestaties bleek dat er een gebrek aan kennis is over de stand van zaken in Vlaanderen, sloegen het OLO, de VAV en Literatuur Vlaanderen de handen in elkaar. Literatuuronderzoeker **Kila van der Starre** ondervroeg zestien respondenten van literaire organisaties, scholen, boekhandels en bibliotheken over hun maatstaven voor de vergoeding van auteurs, literaire vertalers en illustratoren.

Dit resulteerde in het onderzoeksrapport [*Ongelijk maar eerlijk*](#), dat een aanzet geeft tot verder onderzoek en afspraken rond *fair practice* in de sector. De literaire organisaties die ondersteund worden door Literatuur Vlaanderen (LOLV) engageerden zich alvast allemaal om bepaalde **minimumtarieven qua artistieke verloning te hanteren**.

deBuren verbindt Grensverleggers, VNJB en expertise

Grensverleggers

Met Grensverleggers versterken we de culturele samenwerking tussen Vlaanderen en de drie zuidelijke Nederlandse provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. We vervullen een aanjaag- en makelaarsfunctie en helpen makers met kennis, netwerk en middelen. Grensverleggers werkt! We zien dat de geïnvesteerde middelen een sterk multiplicatoreffect hebben.

Subsidiepot (2018-2021)

Zeeland	€25.000
Noord-Brabant	€50.000
Limburg	€50.000
deBuren	€75.000

Werking en communicatie

deBuren	€ 30.000
---------	----------

Na opstartjaar 2018, kwamen we in 2019 op volle snelheid en zagen we begin 2020 de bodem van de pot in zicht komen. Toen corona ons overviel, hebben we ons direct solidair opgesteld en bij lopende projecten het gesprek geopend over prestatiedoelstellingen, vanuit het volle besef dat we net met dit project de kwetsbare kernspelers een hand reiken.

Na het lanceren van een specifieke corona-oproep, ging het project tijdelijk in winterslaap. We bleven in nauw contact met partners en aanvragers en werkten ondertussen samen met de betrokken provincies aan een plan voor de (nabije) toekomst. Dat leidde ertoe dat de [samenwerking 2018-2020*](#) wegens algeheel enthousiasme een jaar is verlengd, in afwachting van nadere gesprekken die in de loop van 2021 worden opgestart. Hieronder lichten we enkele succesvolle projecten nader toe.

*Voor meer details: presentatie Grensverleggers 2018/2020 onderaan pagina '[In een notendop](#)'.

Iedereen is van de wereld en de wereld is van iedereen | IWWI

[Iedereen is van de wereld, de wereld is van iedereen - IWWI](#) is een corona-proof project, waarbij digitale middelen worden ingezet om tijdens een wandeling langs een met betekenis geladen parcours langs de IJzer een verhaal van verbondenheid te vertellen. De foto's van de reisfotografen **Photolovers.nl** (Noord-Brabant/Limburg) verbinden de claustrofobische ervaring van WOI in de Westhoek.

Grensgevallen | Lage Landen Lijst

Jan Hautekiet en Rik De Leeuw verleggen de grens op de fiets met een [podcastreportage en fietskunstroute](#) langsheen de grens met Limburg, Brabant en Zeeland. Haltes en gesprekken over artiesten en/of hun werk aan de ene en de andere kant van de grens. De gevolgde route wordt ook online gezet. Geïnteresseerden kunnen hem achteraf zelf fietsen met de podcast als audioguide.

Narratives

[Narratives](#) van **F&R, R&F** is een speels project dat een multimediaal commentaar vormt op de corona-crisis en hoe je daar als mens en kunstenaar mee omgaat. Het is een combinatie van een semi-tactiele mural en een digitaal gecureerd 'virus', waarbij de observaties van het kunstenaarsduo zowel in het straatbeeld als digitaal aanwezig zijn. Het is efemer door zijn tijdelijkheid én het blijft 'hangen' door het digitale verslag. Het is een incidenteel en modest project dat zowel door de galerie als kunstenaars wordt aangegrepen om vanuit de beperking op zoek te gaan naar nieuwe manieren om te interageren met de toeschouwer.

Being Imposed Upon

Het boek [*Being Imposed Upon*](#) bevat een aantal van de sterkste en meest relevante stemmen van het Afrofeminisme in Nederland en België. Het bundelt reflecties over zwart zijn én vrouw zijn. Zeventien zwarte vrouwen bespreken het belang van intersectioneel denken aan de hand van urgente thema's die onderbelicht zijn binnen het antiracismedebat. Het boek gaf aanleiding tot diverse podiumprogramma's en kent een stevige nawerking. Met bijdragen van onder andere **Sabrine Ingabire**, **Heleen Debeuckelaere**, **Munganyende Hélène Christelle**, **Emma-Lee Amponsah**, **Shari Aku Legbedje & Anissa Boujdaini**, **Melat G. Nigussie** en **Lisette Ma Neza**.

De Vlaams-Nederlandse Journalistenbeurs | VNJB

In 2020 nam deBuren de coördinatie van de [Vlaams-Nederlandse Journalistenbeurs](#) (VNJB) over van de Nederlandse ambassade in Brussel en de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering in Nederland. De jury selecteerde uit de aanvragen vier laureaten. **Jana Cornelisse**, **Pieter Haeck** en **Guy Hoeks** gingen over de Vlaams-Nederlandse grens aan de slag op een gastredactie met een uitwisselingsbeurs, **Jan De Deken** kon van start met een ambitieus onderzoeksproject waarbij hij antwoord zocht op de vraag of het Nederlandse klimaatbeleid inderdaad in veel opzichten voorloopt op het Belgische, zoals hij veronderstelde. Jana Cornelisse en Jan De Deken zijn overigens oud-schrijfresidenten.

Vanzelfsprekend gooide de coronacrisis roet in het eten, dat was te verwachten bij een project dat grensoverschrijdende uitwisseling als doel heeft. Toch konden de journalisten die op uitwisseling gingen die uiteindelijk ook voltooien, zij het in sommige gevallen met enkele maanden vertraging. De Vlaamse journalisten gingen aan de slag bij het *Financieele Dagblad* en *Vrij Nederland*, de Nederlandse journalist vond een plek op de Brusselse redactie van *De Tijd*. Het onderzoeksproject van Jan De Deken liep meer vertraging op en wordt voltooid in 2021.

In samenspraak met de Vlaamse en Nederlandse overheden nam deBuren eind 2020 enkele initiatieven om bereik en efficiëntie van de VNJB te vergroten. Promotievideo's met medewerking van voormalige laureaten en gastredacties zijn in ontwikkeling. Verder wordt een **onderzoek** opgestart met als hoofdvraag of een update van het reglement wenselijk is om de doelstellingen van de VNJB beter te kunnen verwezenlijken in het huidige medialandschap. Dat is immers flink geëvolueerd sinds het huidige reglement werd vastgelegd. Tevens onderzoeken we of een **talentontwikkelingstraject** binnen de VNJB wenselijk is, gericht op studenten en pas afgestudeerden van journalistieke opleidingen.

Expertise en representatie

Op verschillende manieren delen de personeelsleden van deBuren hun expertise met het bredere veld. Hieronder volgt een greep uit de diverse contexten waarin ze dat doen. Via ...

... deelname aan commissies en besturen:

- Commissielid literaire tijdschriften bij Literatuur Vlaanderen (Aline)
- Vast commissielid van VAF Filmfonds – Documentaire (Debbie)
- Commissie 'Ambassadeurs inzetten' Cultuurmarketing (Claire)
- Commissie 'Inclusiviteitsbeleid evalueren' Cultuurmarketing (Mathieu)
- Commissielid letteren en samenleving bij Literatuur Vlaanderen (Nora)
- Voorzitter van de adviesraad Cultuur bij de Vlaamse Gemeenschapscommissie (Nora)
- Bestuurslid Kunstenpunt (Nora)
- Bestuurslid Globe Aroma (Nora)
- Bestuurslid Pilar (Nora)
- Jury A Fonds (Nora)
- Voorzitter raad van bestuur De Nwe Tijd (Willem)
- Bestuurslid Vlaamse Literatuurprijs (Willem)
- Ambassadeur voor opleidingstrajecten Leiderschap in Cultuur (LinC) (Willem)
- Lid stuurgroep LinC Lage Landen (Willem)

... deelname aan podiumprogramma's en festivals:

- Panel rond inclusie bij literaire prijzen op Het Betere Boek (Aline)
- Ambassadeur van lezen in Brussel op nieuw platform B°xl (Aline)

- Spreker Conferentie Vereniging van Onderzoeksjournalisten (Xander)
- Moderatie Opruimen Radboud Reflects en deBuren (Nora)
- Toespraak voor Maxim Februari bij installatie nieuwe leden Akademie van Kunsten (Willem)

... jury's, denktanks, brainstorm en hackatons:

- Lid denktank Emancipator (Debbie)
- Jury Nieuwe Types afstudeerprijs (Aline)
- Lid adviesraad van het NWO-onderzoeksproject *Track Changes* (2018-2022) (Willem)
- Lid klankbordgroep stadsontwikkeling van het STAM (Willem)
- Brainstorm nieuwe beheersovereenkomst Literatuur Vlaanderen (Marianne, Aline, Willem)
- Schwob Youth Hackaton (Jenny, Aline, Willem)
-

... lokale, nationale en internationale overlegorganen:

- Lid van de Vlaamse redactie van Meestervertellers, Stichting Verhalende Journalistiek Nederland (Xander)
- Vertegenwoordiging deBuren in de Vereniging van Nederlandse Debatcentra (VND) (Xander)
- Vertegenwoordiging deBuren bij European National Institutes for Culture (EUNIC Brussels) (Xander)
- Lid Vlaams Forum voor Filosofie (Nora)
- Vertegenwoordiging deBuren Algemene Vergadering RAB/BKO (Nora)
- Lid Vlaams-Nederlandse Stuurgroep Maand van de Filosofie (Nora)
- Voorzitter Overleg Literaire Organisatoren (Willem)
- Lid BoekenOverleg (Willem)
- Lid VRT-Cultuuroverleg (Willem)

... concrete advisering aan organisaties:

- Explore the North, Theater Malpertuis, Victoria Deluxe, verb(l)ind, *DW B*, *Kluger Hans*, *Deus Ex Machina*, *De Standaard*, Creatief Schrijven, Rijksmuseum, Scholengemeenschap Spectrum, Nederlands Openluchtmuseum, Uitgeverij Atlas Contact, Art-up incubatorprogramma, Zuid-Afrikahuis, Fonds voor Cultuurparticipatie, ...

... concrete advisering aan individuen buiten lopende trajecten om:

- Yousra Benfquih, Babeth Fonchie, Raymond Muller, Dahpné Ponsart, Annemieke Dannenberg, Lotte Dodion, Oliver Leu, Eleonore Van Godtsenhoven, Jens Meijen, Niels Boutsen (Stoomboot), Max Urai, Robert Devriendt, Sarah Van Camp ...

Communicatie

In 2020 werden we een **digitaal huis**. En digitaal werd dus ook, in toenemende mate, onze communicatiestrategie. Gelukkig maakten we in 2019 onze website gebruiksvriendelijker en vrij van issues met een intense doorontwikkeling. Zo kon deBuren snel schakelen **van fysiek naar digitaal** en werd 2020 een jaar van digitale transformaties enerzijds en de voorbereiding op verdere doorontwikkelingen anderzijds. Zo goed als elk programma van deBuren werd een online programma, en dat vroeg niet alleen om andere klemtonen in onze strategie en een nauwere samenwerking tussen het programmateam en het communicatieteam, het genereerde ook heel wat extra online content.

5.653
ABONNEES
NIEUWSBRIEF

17.136
BROCHURES

337.198
UNIEKE PAGINA-
WEERGAVEN
WEBSITE

>100.000
EIGEN
PODCASTS
BELUISTERD

>250.000
PODCAST
COPRODUCTIES
BELUISTERD

139.437
WEBSITEBEZOEKERS

104.649
WEERGAVEN OP
YOUTUBE

2.650
INSTAGRAM
VOLGERS

8.892
FACEBOOK
VOLGERS

3.677
TWITTER
VOLGERS

Het verder inzetten op onze ambassadeurswerking en sociale verankering in Brussel is het punt waarop deBuren dit jaar het hardst geraakt werd. We zien dat we een belangrijke doelgroep, met name de directe Brusselse omgeving van deBuren, inclusief de senioren die structureel aan onze lunchwerking deelnamen, moeten missen. We zagen ons genoodzaakt de in opbouw zijnde ambassadeurswerking voorlopig stop te zetten. Dat doet pijn.

De cijfers tonen wel aan dat het snel schakelen van fysieke programma's naar digitale alternatieven en het inzetten op een project als *Besmette Stad* zijn effect niet heeft gemist. We communiceerden strategisch en doelgericht op sociale media en kregen er heel wat kwalitatieve volgers bij. Onze website werd (ondanks het uitblijven van fysieke evenementen!) goed bezocht door ons publiek en onze podcasts werden stevig beluisterd. We lichten er enkele zaken uit.

De digitale content van deBuren

In 2020 namen we de tijd om onze **digitale contentstrategie** onder de loep te nemen en enkele doelstellingen op te stellen. Na de doorontwikkelingen op de site werd ons online magazine beter doorzoekbaar en konden we content en archief helderder presenteren aan ons publiek. Dit vroeg heel wat werk achter de schermen, aangezien alle content opnieuw getagd moest worden (categorie, reeks, vorm, auteur). We zetten verder een traject op poten om ons archief beter doorzoekbaar te maken zodat we op strategische momenten – wanneer iets plots razend actueel wordt bijvoorbeeld – onze audio, teksten en video's terug in de kijker kunnen plaatsen.

Binnen het **podcastteam** van deBuren planden we een brainstorm in om na te denken over een landingspagina op onze site om ons audioaanbod beter te ontsluiten, dachten we na over het herstructureren van ons huidige aanbod online (SoundCloud, Spotify, Stitcher, iTunes en de RSS-feed) en zochten we naar een stagiair podcasting om samen met het podcastteam enkele belangrijke stappen te zetten (uitvoering ingepland voor 2021).

De audio van deBuren

In 2020 zetten we in op een **kwalitatiever podcastaanbod**. We werkten een audiostrategie uit voor 2020-2021 en ook al hebben we nog veel werk te gaan, de eerste inspanningen wierpen reeds vruchten af. Binnen onze eigen statistieken werden onze podcasts **97.476** keer beluisterd, t.o.v. 51.000 plays in 2019.

Naast de gekende cijfers is er een niet te onderschatten hiaat in onze statistieken, omdat we momenteel de downloadcijfers van de audio op onze [citybookswebsite](#) en [Radioboekenwebsite](#) niet kunnen inkijken door een technisch probleem waarvoor we in 2021 een oplossing hopen te vinden. We weten dat 12.411 unieke bezoekers op zoek gingen naar **citybooks**, en 38.248 unieke bezoekers

radioboeken.eu bezochten. Met deze bezoekcijfers en de ervaring uit het verleden dat mensen vaak veel meer downloaden dan één verhaal, kunnen we ervan uitgaan dat hier hoogstwaarschijnlijk nog honderdduizenden downloads achter schuilen die we nu niet zien.

Naast de bijna **100.000 plays** op onze eigen kanalen (SoundCloud en RSS-feed gekoppeld met onze website, Spotify, Stitcher en iTunes), worden diverse podcasts op andere locaties beluisterd. Via de site van onze Nederlandse audiopartner [TXTRadio](#), die onze audioregistraties monteert om ze luisterklaar te maken voor ons podcastkanaal, worden ook verschillende podcasts aangeboden. Daar hadden we nog eens **3.700** extra luisteraars die onze podcasts smaakten.

De [Audioboomb](#) van *The Bulletin* zorgde voor 132 **Engelstalige luisteraars** en de *Brussels Explained* van **Saffina Rana** was op The Bulletin Live Radio, waar het 73 keer beluisterd werd. Via het aparte kanaal van Moeilijke Dingen Makkelijk Uitgelegd werden de *Brussels Explained* en *MDMU* waaraan deBuren meewerkte nog eens **1.440** keer beluisterd. Alle *Brussels Explained* werden ook in korte versie afgespeeld binnen het radioprogramma *The Bulletin* op Bruzz.

De podcast *Naar Istanbul* werd uitgezonden op RadioDoc (gemiddeld 35.000 luisteraars) en werd eind 2020 al **11.510** keer herbeluisterd via RadioDoc online. *Naar Istanbul* was ook te horen in *Zandman* op Radio 1 (VRT) op woensdag 9 december.

En *last but not least* werd de podcast *El Tarangu* in 2020 door maar liefst **241.353** unieke luisteraars beluisterd.

De video's van deBuren | YouTube

104.649 WEERGAVEN OP YOUTUBE - t.o.v. 36.427 in 2019

Het bijhouden van het archief en het inzetten op bepaalde content zorgde in maart 2020 voor een ongeziene piek in de kijkcijfers op ons kanaal. Toen het spijtige nieuws over het overlijden van **Liesbeth List** bekend werd gemaakt, deelden we het beeldmateriaal van haar deelname aan de reeks **In Memoriam**, een echt in memoriam dit keer. De [grafrede die Annemarie Oster er voorlas](#) voor Liesbeth List werd maar liefst **33.652** keer afgespeeld, bijna evenveel als de totale kijkcijfers van ons kanaal in 2019.

Liesbeth List tijdens IM in Oostende

Naast de populaire video's uit de reeks IM – **Brigitte Kaandorp** blijft er de topper – werd in 2020 heel wat materiaal uit **Besmette Stad** op ons YouTube-kanaal gedeeld. Naast de [gemonteerde leesateliers](#) plaatsten we er ook heel wat van de bijdragen van de deelnemende kunstenaars.

We constateerden dat ons audiomateriaal het momenteel wel stukken beter doet dan ons videomateriaal. We hebben als doelstelling in 2021 om het ontsluiten van het videomateriaal en het publieksbereik op YouTube op de agenda te zetten, net zoals we in 2020 een audiostrategie uitwerkten met een kernteam binnen deBuren.

Online magazine

Nog nooit plaatsten we zoveel magazinepagina's online als in 2020. We plaatsen **316** podcasts, video's, teksten, oproepen, beelden en nieuwsberichten online in ons magazine, met **177.858** paginaweergaven tot gevolg.

Ons publiek zocht er vooral naar **podcasts** en specifiek onze **Radioboeken** doen het er nog steeds heel goed. Naast de **Blijf-in-uw-kotcast** werden ook de winnaars van **Het Rode Oor** gretig opgezocht in ons magazine. De teksten van onze **schrijfresidenten** doen het ook elk jaar goed. Naast podcasts en teksten vinden we in de 'top 15' van meest bezochte pagina's in ons online magazine ook onze **oproepen** terug: Schrijf een erotisch kortverhaal; doe mee aan de schrijfresidentie; Schrijf jij de beste speech?; en de oproep Boem Paukeslag sluit het rijtje af.

De website van deBuren

Ondanks de coronacrisis en het deels stilvallen van de dagdagelijkse werking als cultuurhuis, hielden de websitecijfers stand door het snelle schakelen van fysieke naar digitale programma's en het inzetten op digitale content zoals podcasts, extra teksten in ons magazine en videomateriaal. Niet te onderschatten was het volledig digitale project **Besmette Stad**, dat voor **41.000** paginaweergaven op onze site zorgde. Een 70-tal pagina's werden reeds meer dan honderd keer bezocht, geen enkele pagina bleef onbezocht in onze digitale stad.

139.437 WEBSITEBEZOEKERS

426.782 PAGINAWEERGAVES WEBSITE

58,63% bezoekers uit België

31,04% bezoekers uit Nederland

***Besmette Stad* – een digitale stad bouwen binnen www.deburen.eu**

deBuren zat zeker niet stil tijdens de eerste lockdown. We bouwden zelfs een volledige stad, prachtig vormgegeven door oud-schrijfresident Dieter De Schutter. Een fantastisch concept moest snel digitaal vorm krijgen, toen deBuren het project **Besmette Stad** lanceerde. We planden samen met Vruchtvlies de bouw van deze digitale stad binnen onze bestaande website en eind april 2020 was deze al online te bezoeken.

Voortgaande gesprekken over digitale doorontwikkelingen

deBuren blijft als huis evolueren en technische ontwikkelingen gaan ook almaar sneller. Vandaar dat we doorlopend in gesprek zijn over digitale doorontwikkelingen en innovaties. Zo willen we investeren in een betere ontsluiting van onder andere ons audio- en videomateriaal en focussen op het integreren van al onze grotere projecten binnen de site van deBuren, zoals **Radioboeken** en **citybooks**. Daarnaast zien we dat we binnen talentontwikkelings- en andere creatie trajecten van verschillende auteurs een mooi digitaal portfolio hebben samengesteld, maar dat die werken verspreid door de website staan.

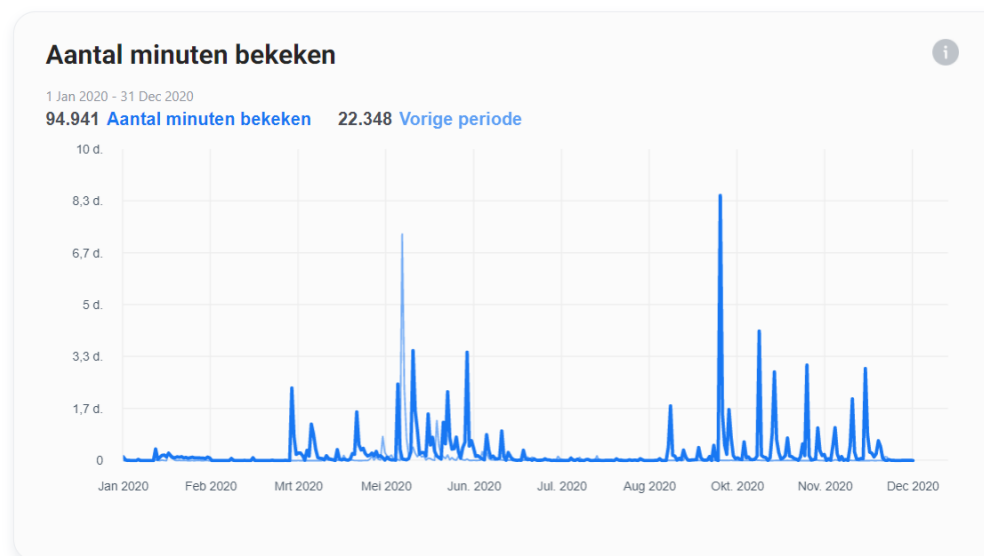
Sociale media

2.650 INSTAGRAMVOLGERS (+ 935 T.O.V. 2019)

8.892 FACEBOOKVOLGERS (+ 1.224 T.O.V. 2019)

3.677 TWITTERVOLGERS (+62 T.O.V. 2019)

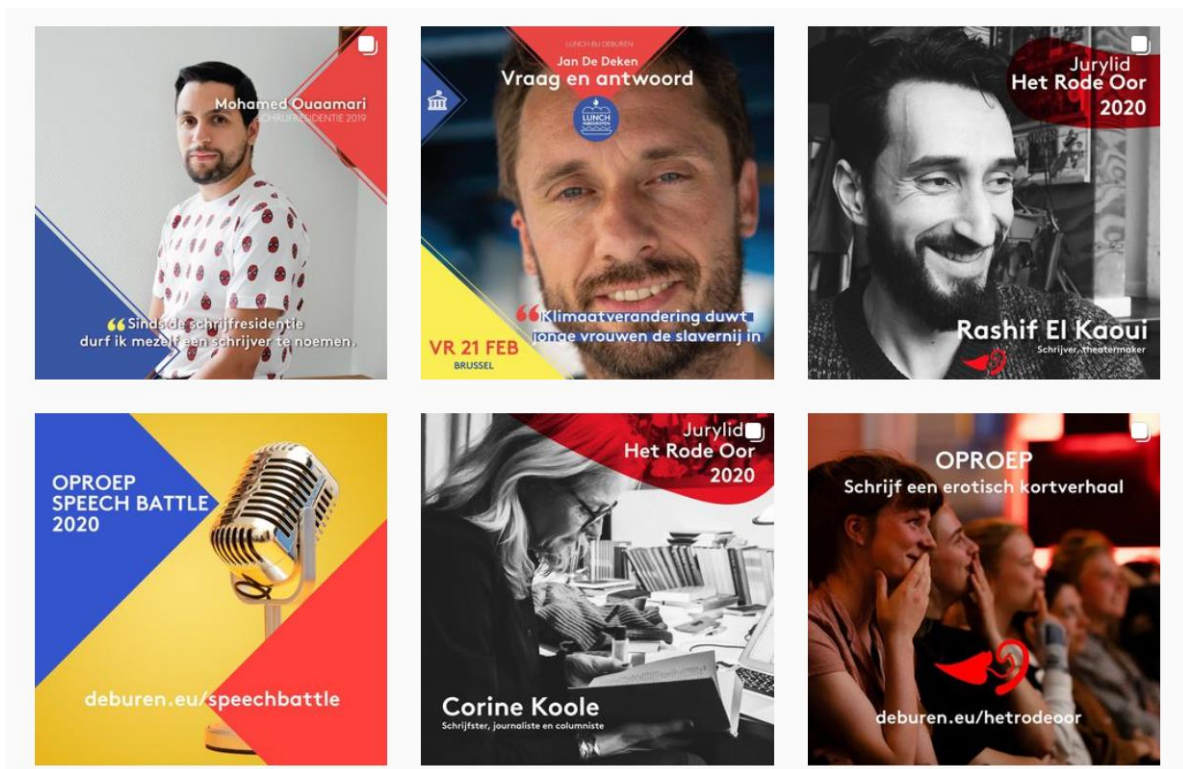
In 2020 konden we verder bouwen op de **socialemediastategie** en **contentplanning** die we in 2019 uitwerkten, en dat leverde resultaten op. Ondanks de dalende populariteit van Facebook, merkten we er toch een grotere stijging dan andere jaren in het aantal volgers. Wat daar zeker tot bijgedragen heeft, was het direct programmeren op Facebook, met korte programma's die live doorgingen op Facebook in plaats van in de zaal bij deBuren of op Zoom. Deze content blijft ook nadien beschikbaar op Facebook, waardoor je publiek na de live activiteit ook organisch blijft verder groeien.

In 2020 plaatsten we **49 video's** op Facebook, deze werden in totaal **94.941** minuten bekeken; in 2019 werden onze video's 22.348 minuten bekeken. Deze laatste cijfers zijn niet volledig accuraat, wegens

structurele wijzigingen binnen de statistieken van Facebook in 2019 en 2020, maar we kunnen wel deduceren dat het rechtstreeks programmeren van evenementen op Facebook zijn effect niet gemist heeft in 2020. De grootste piek in de kijkcijfers vinden we op 3 oktober 2021, met de startshow van de [Week van het Nederlands](#) en twee talkshows literair vertalen in Antwerpen en Rotterdam. Verder zien we pieken in oktober tijdens het tweede [canondebat over dekolonisatie](#) in de Nederlandse Ambassade in Brussel en bij de [opening van Besmette Stad](#) in juni.

Op al onze sociale mediakanalen zetten we meer in op **huisstijl** om de **herkenbaarheid** van deBuren te bevorderen. Zo zien onze berichten en *Instastories* er niet alleen professioneler uit, ze zijn ook herkenbaar ‘deBuren’ wanneer ze gedeeld worden door partners en geëngageerd publiek.

We zetten in 2020 extra in op Instagram, omdat we daar een groei zien in **geëngageerd publiek**. Meer interactie, meer gedeelde content, meer verbondenheid. We merken dat partners en sprekers van deBuren er sneller content delen en deBuren ook vaker tagt in verhalen. **Warda El-Kaddouri** nam zelfs een hele namiddag de Instagram van deBuren over en beantwoordde 's avonds live vragen van het publiek tijdens het koken. Ook de schrijfresidenten kregen toegang tot de Instagram van deBuren tijdens de zomervakantie en namen ons publiek mee achter de schermen. Instagram wordt op die manier een handige tool voor **interactie** met publiek, sprekers en partners. Ook achter de schermen

(in onze DMs) krijgen we leuke feedback, vragen en reacties. Zo wordt Instagram ook een (snelle) **communicatietool**, B2B en B2C.

Babeth Fonchie in Parijs, Warda El-Kaddouri tijdens de Repairdag, Shamisa Debroey en Dieter de Schutter over *Besmette Stad*.

Twitter gebruiken we nog steeds selectief en minder breed als Instagram en Facebook. Voornamelijk oproepen, belangrijk nieuws, en content rond politiek, media en economie delen we op Twitter. LinkedIn gebruiken we enkel voor oproepen, vacatures en belangrijk deBuren-nieuws. We houden dit een B2B-kanaal.

Mailings

Hoewel we tijdens de lockdown niemand konden samenbrengen, bleven we onze nieuwsbrief onafgebroken wekelijks uitsturen om het contact met ons publiek warm te houden. In plaats van zaalprogramma's aan te kondigen, deelden we nu meer **inhoudelijke bijdragen**. In het begin eerder materiaal dat we ter beschikking hadden (Radioboeken, **citybooks**, enz.), later ook nieuwe producties (Blijf-in-uw-kotcast, Open tijdens lockdown, enz.) en gedigitaliseerde programma's. Deze continuïteit loonde: met **5.653 abonnees** kregen we er meer dan 200 bij ten opzichte van 2019 en ook de *openingsrate* ligt hoger met een gemiddelde van 41% en af en toe zelfs uitschieters tot **49%**.

Om **interactie met het publiek** gaande te houden, deden we ook vaak oproepjes in de nieuwsbrief: we deelden een statement van een spreker, vroegen of er vragen of bedenkingen waren, en verwerkten die nadien in het programma of de podcast. Ook wanneer we zoomlinkjes verstuurd voor een digitaal programma, stuurden we vaak een keynote mee of een vooraf opgenomen filmpje met de spreker, om de **betrokkenheid** groot te houden. We verstuurd ook enkele gerichte mailings: naar

de leesclublezers, de deelnemers aan de Leesateliers van Bezette stad, alle ingeschrevenen voor Spelbrekers, enz.

Tenslotte transformeerden we de *Dag van de Literatuurkritiek* tot [Berichten van de Literatuurkritiek](#) waarbij we in het najaar van 2020 elke maand een *Bericht* uitstuurden met daarin inspirerend materiaal voor het literatuuronderwijs: *good practices* voor digitale lessen, podcasts, recensies en handvatten om daar in de klas mee aan de slag te gaan, lesbrieven, keynotes van vorige edities, enz. Deze mailings deden het goed en bereikten elke maand gemiddeld **750 docenten** in Vlaanderen en Nederland.

Print

Het herdenken van onze printstrategie was niet gepland in 2020, toch moesten we dit versneld op de agenda plaatsen door de problemen die de coronacrisis met zich meebracht. Door de vele onzekerheden werd het onmogelijk om ver vooruit te plannen, net cruciaal voor de print van een programmabrochure die vooruitblijkt. We zetten het probleem om in een kans, en herdachten direct het volledige concept.

We keken kritisch en innovatief naar onze huidige printstrategie. Een deel van deze strategie – het **Brusselplan** – zetten we tijdelijk in de ijskast, omdat daar de focus lag bij het verspreiden van flyers en affiches op strategische Nederlandstalige plekken in Brussel en alles door de crisis op slot ging. De inhoudelijke focus van het Brusselplan lag ook bij een doelgroepenbeleid om mensen wonend, werkend en studierend in centrum Brussel naar ons fysiek huis te brengen. De geplande verhuis eind 2020 droeg ook bij tot deze beslissing.

In september 2020 hakten we een belangrijke knoop door. We brachten namelijk de laatste programmabrochure uit en beslisten om onze print minder breed maar kwalitatiever te verspreiden

vanaf 2021. In plaats van een **programmabrochure** die de focus legt op ons programma-aanbod en alles wat deBuren doet beknopt te delen, gaan we vanaf 2021 voor een **kwalitatief magazine**, met een selectie uit ons aanbod. Columns, interviews, unieke teksten en het mooiste materiaal uit het afgelopen seizoen.

In 2021 gaan we verder inzetten op kwalitatieve relaties binnen ons doelgroepenbeleid. We willen ons publiek warm maken voor de verschillende communicatiemiddelen waarop we inzetten. Via sociale media, de nieuwsbrief en de website reclame maken voor ons nieuwe magazine bijvoorbeeld. In ons magazine helder doorverwijzen naar de website, projectpagina's, inschrijven voor de nieuwsbrief, enz. We willen een duidelijker beeld krijgen van wie ons waar volgt en op welke manier. De denkoefening en eerste stappen zetten we in 2020. We willen dit verder uitvoeren in 2021.

Pers

Net als de voorbije jaren gingen we ook in het coronajaar 2020 occasionele en structurele samenwerkingen aan met publieke omroepen, kranten, weekbladen en digitale platformen. Onze Vlaams-Nederlandse insteek en onze diversiteit aan interessante sprekers vormt hierbij onze zichtbare meerwaarde.

Structurele samenwerkingen

Met **VRT** sloegen we de handen in elkaar om samen [Bouwpakketten voor leesclubs](#) aan te bieden op hun boekenplatform www.langzullenwelezen.be We werkten acht toolkits uit rond debuterende schrijvers met alle bouwstenen die leesclubs nodig hebben om nieuw werk te ontdekken, te lezen en te doorgronden. De auteurs waren ook te horen in *Groen Gebladerte*, de podcastreeks waarin Tom De Cock jonge auteurs over hun boekenkast en hun prille oeuvre interviewt.

VPRO is al enkele jaren de vaste mediapartner voor onze erotische schrijfwedstrijd Het Rode Oor. Waar voorheen de acht beste luisterverhalen tijdens *Nooit meer slapen* werden uitgezonden, verschoof dat

in 2020 door een verkorting van hun uitzendtijd naar het nieuwe [cultuurplatform VPRO Mondo](#). Daarop zijn de acht finalisten als podcast te beluisteren en animeerde illustratrice Aisha Madu haar favoriete verhaal.

Met de Nederlandse omroep **Human** werkten we samen [Brainwash Talks](#) uit: talks van 12 minuten die elke zondagavond in het voorjaar werden uitgezonden (en nog steeds te herbekijken zijn). Verder verduurzaamden we onze samenwerking met het literaire platform **de lage landen**, die een selectie teksten uit het multimediale artistieke project *Besmette Stad* publiceerden én vertaalden. In **Strippgids** vonden we een partner wat betreft de publicatie van illustratieve bijdragen aan *Besmette Stad*. Het Brusselse mediaplatform **The Bulletin** was onze vaste partner voor de reeks *Brussels Explained* en **MO*** publiceert naar aanleiding van de MO*talks telkens gerelateerde artikels of interviewt één van de sprekers. Nadien verspreiden ze ook de podcast van de avond mee.

Als cultuur- en debathuis in het centrum van Brussel proberen we ook de banden met het nieuwsplatform **BRUZZ** warm te houden. Ze brachten [de primeur](#) van ons coronaproject *Besmette Stad* en nodigden onze Scherpsteller Warda El-Kaddouri uit in *À la carte* naar aanleiding van haar [keynote over systeemfouten in de maatschappij](#) bij deBuren.

Actualiteit

De coronacrisis bracht onverwacht reeds bestaande projecten van deBuren in de pers. Zo werden onze **Radioboeken** door verschillende media getipt als interessant luistermateriaal, net als **citybooks**. Verder verschenen ook onze door corona geïnspireerde audioproducties die we verzamelden onder de noemer '**Blijf-in-uw-kotcast**' in verschillende lijstjes. En dan was er natuurlijk het grootste artistieke coronaproject van ons taalgebied: **Besmette Stad**, waarover werd bericht in diverse media die telkens andere delen van het project in de kijker zetten (*Gazet van Antwerpen*, regionale nieuwszender ATV, *BRUZZ*, Klara, Radio 1, enz). Bekijk [hier](#) het volledige lijstje.

Verder stelde onze Scherpsteller **Warda El-Kaddouri** scherp op maatschappelijke ontwikkelingen. Ze zette de schrijfster Audre Lorde op ons programma én op de journalistieke agenda. Haar keynote vond ook een redactionele weerslag in *De Groene Amsterdammer* en *De Standaard*. Klara nodigde haar naar aanleiding daarvan uit in hun programma *Pompidou*.

2020 was tenslotte ook het jaar waarin de **canondebatten** op onze agenda stonden en waarin we inzetten op de Vlaams-Nederlandse uitwisseling. Debatten die door beleidsmakers en pers nauwgezet

in de gaten worden gehouden, cf. [De Vlaamse canon: 'Ga tenminste praten. Daarna kan de politieke discussie losbarsten'](#) in *Knack*.

Iets subtieler zorgden onze (oud-)schrijfresidenten voor *'free publicity'* telkens wanneer ze getipt werden als literair talent (Joost Oomen, Simone Atangana Bekono en Iduna Paalman in *de Volkskrant*) of in radiostudio's werden uitgenodigd om te praten over hun werk (Steffie Van Neste over haar [Eenzame Avonturen](#)-essay in *Interne Keuken* op Radio 1).

Opleidingen

Het communicatieteam volgde ook in het coronajaar 2020 weer vormingen, en kwam met vakgenoten samen om kennis uit te wisselen en het Vlaams-Nederlandse netwerk te bestendigen.

- 10.03.2020 | Publiek20 - studiedag van Publiek Centraal in de Vooruit.
- Vanaf 24 november 2020 neemt Claire deel aan de [Commissie Ambassadeurswerking](#) van Cultuurmarketing. Een groep vakgenoten komt maandelijks samen om te leren, delen en reflecteren op het werk om daarmee de eigen kennis en vaardigheden te vergroten of verbreden.
- Mathieu neemt deel aan de [Commissie Inclusiviteitsbeleid evalueren](#) van Cultuurmarketing, maar de eerste bijeenkomst werd uiteindelijk uitgesteld tot 1 april 2021.
- 10.12.2020 | Uitwisseling met de Brakke Grond over digitale transformaties.
- 14/16.12.2020 | Diverse sessies gevolgd bij Media & Culture Fast Forward, digitaal festival van VRT.

Stage binnen het communicatieteam

Het communicatieteam werd ook in 2020 versterkt door stagiairs. Begin 2020 ging student meertalige communicatie **Rie Van Den Berghe** (KU Leuven) bij deBuren aan de slag. In januari en februari werkte ze mee aan de [introductieweek](#) van CELA. Haar stage overlapte deels met die van **Sarah Ouaamari**, student crossmedia. Samen interviewden ze Corine Coole in Amsterdam en Rashif El Kaoui in Antwerpen voor Het Rode Oor. Ze brachten via Instagram live verslag uit, creëerden Instastories, Rie werkte de interviews uit en Sarah goot alles in de huisstijl van deBuren. De stage van Rie liep af in februari 2020, de stage van Sarah werd vroegtijdig afgebroken wegens de coronamaatregelen in maart.

Van midden november tot midden december 2020 hadden we de eerste thuiswerkende stagiair in ons communicatieteam. **Lize Vrolix** (student illustratie KASK Gent) werkte mee aan ons eerste magazine en verzorgde de illustraties bij de diverse teksten die in het magazine van 2021 opgenomen werden.

Partners

deBuren werkte in 2020 samen met 140+ partners: cultuurhuizen, universiteiten, denktanks, middenveldorganisaties, overheden, media, ...

37pk • A+ Architecture in Belgium • Anke Verschuere • Antwerp Management School • Antwerpen Boekenstad • ADVN • Are We Europe • Atlas • beGeesterd • Beursschouwburg • BOZAR • Brainwash Festival • Brussels Bulletin • Café Beveren • Chris Lomans • Constant • CostA • Creative Europe • Cultuurloket • Curieus • de Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden • de Balie • de Brakke Grond • de lage landen • De Letterie • De Nederlandse Taalunie • De Nieuwe Liefde • De Reactor • De Roma • de Willem Alexander Leerstoel in Luik • DE//COLONIZE Leuven • deAuteurs • DE KROOK • Denktank Minerva • DIFT • Drongo talenfestival • ELV • Engagement • Erasmushogeschool Brussel • Espace Tous • EUNIC • Explore the North • Eye Filmmuseum • Finnish Cultural Institute for the Benelux • Fondation Biermans-Lapôte • Fonds Cultuurmanagement Universiteit Antwerpen • Fonds voor Bijzondere Journalistieke Projecten • Frascati • Furia • Gelijke Kansen Vlaanderen • Gemeente Haarlem • Greentrack Gent • Het TheaterFestival • Human • IFFR • ISVW • IVN • Journalismfund.eu • Kaaitheater • KAAP • KANTL • Knack • KULeuven • KVS • Leeuwarden City of Literature • Letterenhuis • Lichte Cavalerie • LinC • LinC Lage Landen • Literatuur Vlaanderen • Luca • LNVT • School of Arts • MAZEREEL FONDS • M HKA • Medianet • Michaël en Amber Bloos • Minerva • MO* • Moussem • Multatulihuis • Muntpunt • NPO radio 1 • NWO • Ons Erfdeel • Paard van Troje • Pakhuis de Zwijger • Passa Porta • Passionate Bulkboek • Paul van Ostaijengenootschap • Permeke bibliotheek • Pilar • Plusgroep lezingen • Polis • Prins Bernhard Cultuurfonds • Radboud Reflects • Radio 1 • Read my World • Rekto Verso • RHEA (VUB) • Rijksmuseum • Rile* • Room for Film • ROSE Stories • RoSa • SDVJ • Selma Franssen • Serious Culture • Stad Antwerpen • Stad Gent • Stichting Nieuwe Helden • Stripgids • The Bulletin • Theater Malpertuis • Tolhuistuin • Toneelhuis • Transpoesie • Uitgeverij Vrijdag • Universiteit Antwerpen • Universiteit Utrecht • Universiteit van Amsterdam • Universiteit Gent • Urban Studies Institute University of Antwerpen • Van Abbemuseum • Van Eyck Academie • Vereniging De Weergever • Versopolis • Victoria deLuxe • VOEM • VONK & Zonen • Vormingplus Gent-Eeklo • VPRO • VRT • Vruchtvlees • VUB • VUB-Rhea Centre for Gender and Diversity • VVOJ • Warda El-Kaddouri • Wijkvereniging Klein Antwerpen • workspacebrussels • Yelena Schmitz • Zebrastraat • Zuiderpershuis